Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 249 (6.738) 1988 йил 31 октябрь, душанба. Баҳоси 3 тийин

КОММУНИСТЛАР! НАМУНА КУЧИ БИЛАН ВА ИШОНТИРИШ ОРҚАЛИ МИЛЛИОНЛАБ КИШИЛАРНИ СОЦИАЛИЗМНИ ЯНГИЛАШ ЖАРАЁНИГА САФАРБАР ЭТИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Ишончли мулоқот

«Алло... истагингизни эшитамиз...»

Навбатдаги мулоқотларимизда оқшомхонлар газета саҳифаларида берилаётган материаллар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдириш билан бирга меҳнаткашларга маиший-хизмат кўрсатиш, шаҳримиздаги ободонлаштириш ва турар-жойларда қишга тайёргарлик борасида қатор камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтишди.

Ҳ. Аълохўжаев, А. Икромов район Нокзор кўча, 19-уйда истиқомат қилади:

— Бутун оиламиз билан «Ўгай она» мақоласини ўқиб чиқдик. Яхши ёзилган. Бир истагимиз энди ўз оналик бурчини аъло даражада бажарган, туққан онасидан ҳам азиз бўлиб қолган ўгай оналар тўғрисида ҳам ёзсангизлар.

М. Қўчқоров, ички ишлар бўлими ходими:

— Биринчи лига командалари ўртасида футбол бўйича СССР биринчилиги ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Шунинг учун «Пахтакор» ўйинларини кенгроқ ёритиб, турнир жадвалларини ҳам берсангизлар.

О. Бекназаров, ТошДУ студенти:

— «Кулгихона»ни каттароқ қилиб берсангизлар ва қизлар ахлоқ-одобига доир материалларни кўпайтирсангизлар.

Т. Шамсиев, Улуғ Ватан уруши ветерани, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер:

— 20 октябрь сонида берилган «Ёднома» материали жуда ёқди. Унинг ёшлар тарбиясидаги аҳамияти катта. Раҳмат сизларга.

О. Тўрақулова, Тошкент политехника институти талабаси:

— Спорт тўғрисида, жиноятчиликнинг олдини олиш тўғрисида кўпроқ ёзсангизлар.

Э. Салимова, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти доценти:

— Реклама ва эълонларда кўпинча эскирган, қизиқарсиз бўлган нарсалар берилмоқда. Бир истагим, «Бир асар тарихи» рубрикаси остида улкан санъаткор Олим Хўжаевнинг ҳаёти ва ижодини ёритсангизлар.

Э. Атакаев, Улуғ Ватан уруши ветерани, II группа инвалиди:

— Инвалид бўлганим туфайли, «Москвич» автомашинаси олган эдим. Аммо ҳеч қаерда уни қўл билан бошқариладиган қилиб ололмаяпман. «Сервиз»га қатнайвериб чарчадим.

С. Ғуломов, Чилонзор район, Чулковский кўчаси, 35-уйда яшайди:

— Мен Улуғ Ватан уруши ветерани, II группа инвалидиман. Ёшим 81 да. Шу йил 4 июнда «Ремстройбит» трестига уйимга газ ўтказиб беришни сўраб мурожаат қилгандим ва 944 сўм 64 тийин тўлагандим. Икки ойда ўтказиб берамиз дейишганди. Бироқ ҳалигача ҳеч бир иш қилишмади.

М. Абдураҳимов, Слоним кўчаси, 12-уй, 2-квартирада истиқомат қилади:

— Ҳамза районидаги «Зангори экран» телеательесига телевизоримни тузатиб беришга топширгандим. Уч ойдан бери ололмаяпман.

Оқшомхонлардан Ашур Ражабов ва Ваҳобжон Бўтаевлар ҳам соат ва шимни ремонт қилдириш учун сарсон бўлиб юрганларини, устига-устак бу уларга жуда қимматга тушаётганини ёзишган. ТошДУ талабалари А. Бакиров, Д. Имомназаров, И. Шукуров, М. Қултўраевлар минглаб студентлар истиқомат қилаётган «Студентлар шаҳарчаси»да биронта ҳам саноат моллари магазини йўқлиги, арзимаган нарса учун ҳам марказий ёки бош универсал магазинга боришга тўғри келаётганидан нолиб ёзишган. Ҳатто бу ерда нон дўкони ҳам йўқ.

Педагогика фанлари кандидати, доцент Маҳкам Пирназаров ўз хатида Қорақамиш—2/4 массивидаги бозорчанинг ҳеч бир асоссиз равишда ёпилгани тўғрисида куюниб ёзади: энди эса юзлаб одамлар Октябрь колхоз бозорига қатнашга мажбур бўлишмоқда. Аҳолининг бозорчани қайтадан тиклашни сўраб қилган бир неча мурожаатлари эса жавобсиз қолмоқда. Уруш ва меҳнат ветерани М. Холиқов эса Тельман номли маҳалла аҳолисининг кучи билан қурилган магазинда ҳозир сабзавот, ҳатто нон ҳам сотилмаётганидан шикоят қилган. Шу йил 12 майда эса магазин бутунлай ёпилган. Ўшандан бери магазинни қайтадан очишни сўраб аҳоли бир неча марта мурожаат қилганига қарамай натижа чиқмаяпти.

Меҳнат ветерани С. Ҳабибуллина болалар сутини сотиш болалар поликлиникасидан 1-уйсозлик комбинати территориясидаги 22-озиқ-овқат магазинига кўчирилганлиги натижасида чақалоқлар ва ёш оналар қийналишаётганини ёзган.

ТошПИ доценти Носир Нишонбоевнинг мактубида Юнусободдаги Аҳмад Дониш хиёбонининг ҳозирги аҳволи баён этилган. Баҳорда электр линияси узатгичларини ўтказиш мақсадида хиёбон ўртасидаги йўлка бузиб ташланганди, бироқ ишни тугатгач, уни тузатишмаган. Дарахтларни аямай кесишгану, аммо ўрнига янгисини ўтқазишмаган. Айни кунларда хиёбоннинг каттагина қисми текисланиб, автомобиллар турадиган жой қуриш авжига чиққан.

«Қорасув—5 Б» массиви, 24-уй, 39-квартирасида яшовчи Раҳим Эргашевнинг хати бизни ғоят таажжублантирди. Унинг ёзишича, фойдаланилган электр энергияси учун вақтида ҳақ тўланмаганлиги сабабли 24 майда монтёрлар симни узиб қўйишган экан. Р. Эргашев 27 сентябрда кассага 40 сўм тўлаган. Лекин ҳанузгача чироқсиз ўтирибди. Октябрь район, Уйғур кўчаси 341-уйда яшовчи А. Расуловнинг дарди ҳам шунга ўхшаш. Унга район газлаштириш бошқармасидаги ўртоқлар 9 августда газингизни шаҳар тармоғига улаб берамиз дейишган экан. А. Расуловнинг ёзишича райгаздаги мутасадди раҳбарлар берган ваъда ваъдалигича қолиб кетган.

Хатлар, хатлар... Улардаги сатрлар ҳурматли оқшомхонларимизнинг қалб ҳасратлари. Ҳар бирини алоҳида-алоҳида берсангиз, бутун газетамизга ҳам сиғмайди. Хат муаллифларини ранжитган кишиларнинг бефарқ ва лоқайдликларига ажабланасан, киши! Айни пайтда шундай савол туғилади: нима учун биз шикоят қилиш ва нолиш билангина чекланамиз? Нима учун бюрократ ва масъулиятсиз кишиларга қарши курашмаймиз? Нимага авваламбор ўзимиз учун зарур бўлган ишни бошқалар қилиб беришини кутамиз? Ҳеч бўлмаса ишни яхшилаш юзасидан таклиф киритмаймиз. Масалан: телевизорни қабул қилиб олган уста ўзи белгиланган муддат ичида ремонт қилиб бермаса, ремонт ҳақи устадан ундирилса қандай бўлади? Сиз бунга нима дейсиз?

«Ишончли мулоқот»га катта ишонч билдирган А. Ғаниев, М. Эшонова, Р. Юсупова, М. Мирзаев, Т. Бўронов, Г. Тенглибоева, Ф. Исмоилова, Д. Аҳмедова, С. Зиёева, А. Зиёев, М. Шодмонова, Э. Пўлатов, Ж. Абдуллаев, Болтабоевлар оиласи, А. Мақсудов ва бошқалар ҳам жойлардаги камчиликлар ҳақида хат-хабарлар йўллашган.

«Ишончли мулоқот» навбатчиси:

Фарруҳ РАҲИМОВ.

XXVI Тошкент шаҳар партия конференцияси олдидан

Қайта қуриш талаби

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ УЙ-ЖОЙ ЭКСПЛУАТАЦИЯСИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Акмал Икромов районидаги уй-жой ишлаб чиқариш эксплуатацияси тресті бирлашмага айлангач, талай муаммолар пайдо бўлди. Районда аҳоли 100 мингдан ортиқ, уй-жойлар 1 миллион 57 минг 123 квадрат метрни эгаллайди. Шу уйларнинг деярли кўпчилиги Тошкент зилзиласидан сўнг қурилган. Демак, орадан 20 йилдан зиёд вақт ўтибди. Аҳоли қатор ноқулайликлар ҳақида даста-даста шикоятлар ёзмоқда. Бизга қайта қуриш қачон етиб келади! Қурилиш материаллари топиладиган кунлар ҳам бормикин!

Энди ана шу каттагина бирлашма ишчи-хизматчилари, мутахассислари малакаларини таҳлил қилиб кўрайлик. Очиғини айтганда, уларнинг 60 проценти касб бўйича махсус маълумотга эга эмас, мастер, инженерлар ўрта маълумот билан хизмат қилишмоқда. Бу ҳол шикоятлар шаршарасини вужудга келтирмоқда.

Конференция қатнашчилари бирлашма партия комитети секретари С. Б. Коршунованинг ҳисобот докладини тинглашар, сон-саноқсиз саволлар тайёрлашарди. Светлана Борисовна эса ҳамон камчилик-нуқсонларни санаб ўтиш билан овора эди. Масалан, «Ташремстрой»нинг капитал қурилиш бошқармаси бошлиғи Ж. Мақсудов уй-жойларни капитал ремонт қилиш планларини бажармаяпти. Баҳона битта: материал, ишчи кучи етишмайди. Хуллас, айбдорлар ниҳоятда кўп, важ-карсонлар ҳам етарли. Хўш, бирлашма раҳбарларининг ўзлари ишларни олға силжитиш учун қандай чора-тадбирларни кўришмоқда? Келинг, яхшиси, партком секретари ҳисобот докладига қулоқ солайлик.

— Қурилиш материаллари етишмаяпти, деймиз. Аммо уй-жой фондини кўз қорачиғидек асраш, масъулият сезиб ишлашни унутиб қўймоқдамиз. 2-уй-жойларни фойдаланишга топшириш бошқармаси мастери Мавлонов кўзбўямачилик йўлига ўтди: бажарилмаган 445 сўм 69 тийинлик ишни бажарилди, деб қўл қўйиб юборди. 1, 4-бошқармаларнинг мастерлари Азизов, Федотовлар ҳам шундай қилишди. Интизомсизлик, қўполлик, кўзбўямачиликлар авж олган сари шикоятлар ҳам авж олмоқда. 2-бошқарма бошлиғи Х. Ёдгоров ўз вазифасидан бўшатилди.

Ҳақли савол туғилади: шунча камчилик, кўнгилсизликлар рўй берибди-ю, бирлашма партия комитети, коммунистлари қўл қовуштириб ўтиришаверибди-да? Докладчи ҳам очиқ тан олди: кейинги пайтда партиявий таъсир пасайиб кетди, сиёсий ва иқтисодий ўқувлар ўз ҳолига ташлаб қўйилди.

Одатда партия комитети аъзолигига одамларга сўзини ўтказа оладиган, обрў-эътиборли коммунистлар сайланади.

Комсомол-ёшлар ташаббускорлигини ошириш ҳақида кўп гапирилмоқда. М. С. Горбачев XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида таъкидлаб ўтдики, биз ёшларни идеалларимизга эришиш йўлидаги курашда фидокор бўлишга ўргатишимиз керак. Буни бирлашма партия комитети секретари С. Б. Коршунова, коммунистлар билишмасмиди? Билишарди, фақат уларда партиявий эътиқод, партиявий масъулият етишмасди. Қарангки, бир ҳисобот даври мобайнида комсомол комитети секретари икки марта ўзгартирилибди. Ана шу лавозимга сайланган ўртоқлар умуман ташаббус кўрсатмадилар, билимлари саёзлиги билиниб келди.

— Ҳисобот даврида мен коммунистлар билан фақат икки мартагина учрашишга улгурдим, — очиқ тан олди Светлана Борисовна.

Партком секретарининг ўзики, зўрға «улгурган» бўлса, бошқаларини қўяверинг. Партия группалари ташкилотчилари Ш. Абдуллаева, Ц. Герасюк бирон марта ҳам партия комитетига келишмади. Келиб нима ҳам қилишарди? Партком секретари уларни безовта қилмайди, ҳисобот ҳам сўрамайди. Хуллас, сен ҳам индама, мен ҳам индамай, қабилида кўнгилбўшлик позицияси ҳукм суриб келди.

Биз бирлашма коммунистларининг ҳаммасига қора бўёқ чапламоқчи эмасмиз. Улар орасида виждонан ишлайдиган, масъулият сезадиган кишилар кўплаб топилади. П. Расулов, П. Неживих, А. Варламова, Г. Емцов, Р. Аблаев, П. Агапов, А. Қурбонов... Кекса бўғинга мансуб бу коммунистлар партиявий ишларни жон-дилларидан бажаришмоқда. Хўш, нега ёш коммунистларни тилга олишмайди? Бизни худди шу савол қизиқтиради.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда сўзга чиққан коммунистлар юракларида тўпланиб қолган дардларини ўртага ташлашди, қайта қуриш оғизда эмас, амалда бажариш пайти келганлигини таъкидлашди.

Н. МЕЛЕХОВ: Барча қулайликлари бўлган, озода-саришта уйда яшайдиган кишилар билан қувурлари тешилиб, пол тахталари ўйнаб ётадиган уйда яшайдиган кишиларнинг кайфиятларига разм солганмисиз? Уйдаги ноқулайлик ишга ҳам, кайфиятга ҳам ёмон таъсир қилади. Районимизда уруш ва меҳнат ветеранлари жуда кўп. Шулардан 50 нафари эътиборимиздан умуман четда қолган. Хўш, нима учун партия комитети секретари буларни эсламади, қайта қуриш қайси соҳаларда акс этаётганлигини айтмади? Чунки, биз ҳамон гап билан оворамиз. Мен таъминот бўлимларида узоқ йиллар ишлаганман. Тажрибамдан маълумки, астойдил ҳаракат қилиб, остонасини тешиб юбормасанг, биров сенга ёрдам бермайди. Биз ўз тегишимизни тўполон қилиб бўлса ҳам ундирардик. Бирлашмада эса материал йўқ, нима қилайлик, деб юришаверадилар.

В. ЗАВЬЯЛОВ: Ёшим анчага бориб қолди. Лекин, ҳамон яхши эслайман: илгари коммунистлар ҳамиша олдинда боришган, энг қийин участкаларда ташаббус кўрсатишган. Айрим коммунистларга қараб, ажабланаман. Улар взнос тўлаш билангина қутулишади, ён-атрофларида рўй бераётган воқеалар билан ишлари йўқ. Конференцияда қурилиш материаллари етишмаётганлиги ҳақида кўп гаплар айтилди. Менимча, бирлашма тузишдан олдин уни қурилиш материаллари билан узлуксиз таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиш керак эди.

Бирлашма директори В. Ким ҳақ гапларни айтди:

— Очиғи, ўртоқлар, ҳаммамиз лоқайдмиз, ўзимизнинг шахсий мулкимизни авайлаб-асраймизу, давлатникига келганда тескари қараймиз. Ахир, шу уй-жойларда сиз билан биз яшаймиз-ку? Нима учун унга хўжайинлик қилмаймиз, авайламаймиз.

Бирлашма директори келгусида уй-жойларни ремонт қилиш, фойдаланишга топшириш системасини ўзгартириш, кооперативлар хизматини яхшилаш тадбирлари белгиланаётганлигини айтди.

Конференцияда бирлашма партия комитетининг янги состави сайланди. Илгари коммунал хўжалиги ходимлари касаба союзи область комитетида ишлаган Маҳмуд Туропович Ўрмонов бирлашма партия комитети секретарлигига сайланди.

Шунингдек, Акмал Икромов райони партия конференциясига ҳам делегатлар сайланди.

Бирлашмада партия комитетининг янги состави иш бошлади. У энди эски йўлдан бормаслиги, имон-эътиқодни йўқотмаслиги керак. Қайта қуриш даврининг энг муҳим талаби ҳам шу.

Э. ҚОСИМОВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

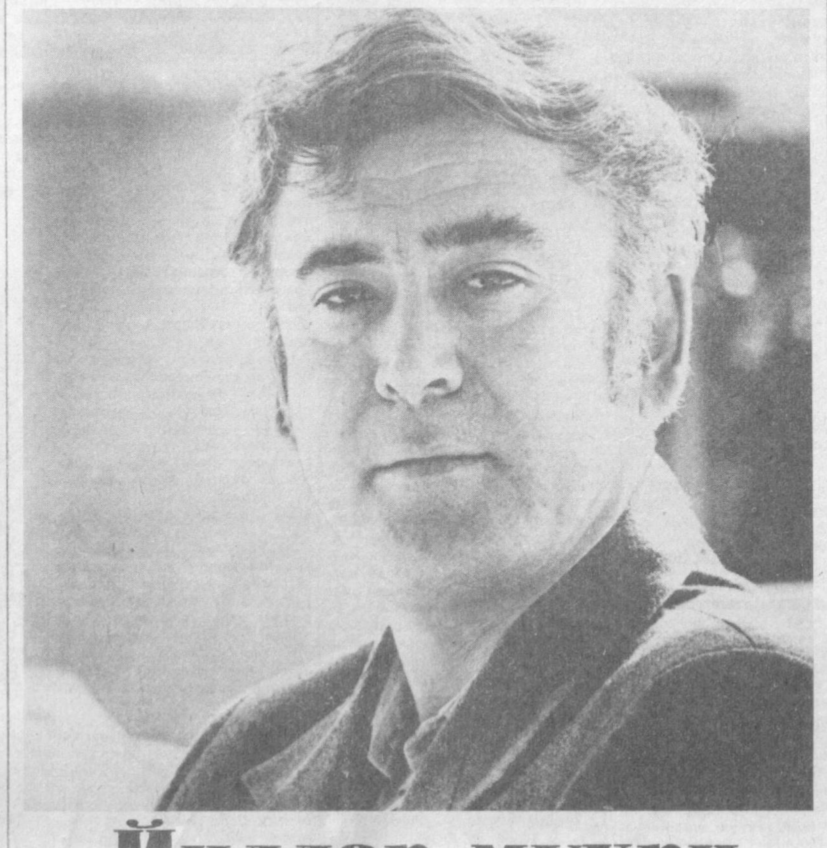

Йиллар муҳри, инсон меҳри

Курсдошингиз ё мактабдошингизни йигирма йилча кўрмасдан тасодифан учрашиб қолсангиз: «Ўҳ-ҳу сочларинг ҳам оқариб кетибди-я. Йиллар шафқатсиз-да, қара. Кечагина ёш болалар эдик» дейсиз. Ҳа, йиллар ўз муҳрини қолдирмай қўймайди ,албатта. Аммо унинг бир нарсага кучи етмаган, етмайди ҳам. У ҳам бўлса, инсоннинг ҳаётга, одамларга, қадрдон касбига бўлган меҳрини асло сўндира олмас экан! Ҳаёт гўзаллиги, одамлар тафти, касб завқ-шавқи ҳамиша қалбга аллақандай ҳарорат бериб тураркан, сизни доимо олға чорларкан. Кишилар чеҳрасидаги нур ҳам шундан бўлса керак, деб ўйлайман. Ғайрат Қўчқорович билан суҳбатлашяпман-у унинг чеҳрасига боқиб шу туйғуни пайқагандек бўлдим.

У «Миконд» заводининг йиғув цехида ишлайди. Ҳозир «ишлайди» деган сўз шунчаки ишга бориб-келиш (кунни кеч қилиш) маъносини билдирмайди, асло. Бундайлар бугун ё эрта-индин ўз коллективи олдида ҳисоб бермай иложи йўқ. Ғайрат Қўчқорович, сир эмас, кўпинча ишдан уйига чарчаб қайтади, аммо руҳи тетик бўлади. 1964 йилда техникумни битириб, шу заводга ишга кирибдики аҳвол шу. Кўпинча рафиқаси билан бирга қайтади. Надежда Васильевна шу корхонада инженер-технолог бўлиб ишлайди.

Бунинг устига укалари ишидан ҳам хабар олиб турмаса бўлмайди. Ака-да, ахир! Шавкатжон — синовчи, Шуҳратжон — созловчи. «Ташвиши» фақат шу меҳрибончиликлар билан чегараланса майлику-я. Ғ. Тошхонов шу катта цехга бошчилик ҳам қилади. Цех бошлиқларига осон тутмайман. Эртадан-кечгача кимлар билан-дир муттасил олишиш, тушунтириш, югур-югур, гоҳида икки телефон трубкасини иккала қулоққа тутиб муҳим масалаларни оператив ҳал этиш, ишчиларни қабул қилиш, «юқори»нинг мулоҳаза, эътироз, буйруқларига «лаббай» деб жавоб бериш, қўйинг-чи минг бир ташвиш анча асабий, камгап ва ўйчан қилиб қўяди. Лекин гап бунда эмас, Ғ. Тошхонов бунга унчалик эътибор бермайди ҳам.

Энг муҳими — шунча интилишларнинг пировард натижаси. Ҳозирги паллада XXVI Тошкент шаҳар партия конференциясига цех бўйича муносиб меҳнат армуғони тайёрлаш, йилни муваффақиятли якунлашни ўйлаш масалаларнинг масаласидир!

Шаҳар Советининг депутати Ғайрат ака «СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақидаги СССР Қонуни» лойиҳаси билан танишгандан кейин айниқса ҳақиқий ишлаш, бурчни ҳалол бажаришнинг маъноси ҳақида бот-бот ўйлайдиган бўлиб қолди...

Ҳ. ИКРОМОВ.

⊙ СУРАТДА: Ғайрат Қўчқорович Тошхонов.

Т. Каримов фотоси.

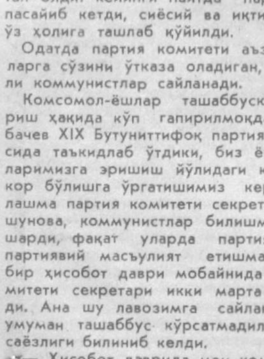

«Оқ олтин» — Ватанга!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 29 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Тошкент	**0,61**	**105,88**
Хоразм	**0,51**	**105,16**
Бухоро	**1,06**	**103,47**
Қашқадарё	**0,76**	**100,59**
ҚҚАССР	0,86	94,35
Сирдарё	1,04	92,40
Сурхондарё	0,99	91,63
Фарғона	0,84	89,09
Наманган	0,95	88,36
Самарқанд	1,35	77,84
Андижон	0,72	69,07
Республика бўйича	0,91	91,45

Пахтакорга мададкормиз

Қалб даъвати билан

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ МУХБИРЛАРИ СИРДАРЁ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРИ ПАХТАЗОРЛАРИДА БЎЛИБ, ТОШКЕНТЛИК ҲАШАРЧИЛАРНИНГ «ОҚ ОЛТИН» ДАЛАЛАРИДА КЎРСАТАЁТГАН ФИДОКОРОНА МЕҲНАТЛАРИ БИЛАН ЯҚИНДАН ТАНИШИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДАЛАР.

Сирдарё области пахтазорларида қалб амри билан Тошкент шаҳридан борган олий ўқув юртларининг 40 мингга яқин студенти меҳнат қилмоқда. Ҳали пахтазорларда «оқ олтин» мўл. Уларни тиғиз кунларда йиғиштириб олиш асосий мақсадимиздир.

Бу сафар йўлимиз Оқолтин районидаги «Фарғона» совхозига тушди. Совхоз пахтакорлари бу йил давлатга мўл пахта ҳосили топшириш учун курашяптилар. Ҳосилни йиғиштириб олишда Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти студентлари яқиндан ёрдам беряптилар. Биз иш билан танишишни аввало Фрунзе район пахта штабидан бошладик. Мақсадимиз ҳашарчиларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан қандай таъминланаётганлигини билиш эди. Штаб бошлиғи, Фрунзе район Совети ижроия комитети раиси ўринбосари Зоя Андреевна Галькина таъминот ишлари билан таништирди.

Биз Зоя Андреевна билан институт пахта штабига йўл олдик. У ерда бизни штаб бошлиғи, ўқув ишлари бўйича институт проректори Юрий Ильич Каплун қарши олди.

— Студентларимиз ҳақиқий жонбозлик кўрсатмоқдалар, — дейди штаб бошлиғи. — 4 минг нафар студентимиз «Фарғона» совхозидан ташқари «Чинобод», Абдалин ва КПСС XXIII съезди номли совхоз далаларида пахта теришяпти. Шу кунгача студентларимизнинг уйган «оқ олтин» хирмони 3 минг тоннага яқинлашиб қолди. Бундай юқори кўрсаткичга эришишимизда факультетлараро ташкил этилган социалистик мусобақа муҳим омил бўлаяпти. Дастлабки ўн кунлик якунига кўра биринчи ўринни — индустриал педагогика факультети, иккинчи ўринни — ўзбек, қозоқ филологияси, учинчи ўринни — физкультура факультетлари олишга муяссар бўлдилар. Институтимиз эса Сирдарё области пахта далаларида меҳнат қилаётган олий ўқув юртлари ўртасидаги пахта териш беллашувида иккинчи ўринни олиб, область кўчма Қизил байроғини ва 300 сўм пул мукофотини қўлга киритди.

Ҳали пахтазорда «оқ олтин» чаман-чаман. Улар лўппидек очилиб, ҳашарчиларни ўзига чорлайди. Институтнинг Р. Аҳмедов, А. Имомов, Р. Исмоилов, О. Оллёров, Г. Болтариева, А. Семёнова, М. Османов каби студентлари нормани ортиғи билан бажаряптилар.

Бу ерда студентларнинг бўш вақтларини кўнгилли ва мазмунли ўтказиш тўғрисида ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатиляпти. Махсус агитбригада ишлаб турибди. Турли кинофильмлар қўйиб бериляпти, дискотекалар ўтказиляпти. Ҳаваскор студентларнинг ўзлари ҳам бир-бирларини зериктиришмаяпти. Студентлар ҳам қараб туришмаяпти.

Т. ТОШЕВ,

В. СТУЛИН.

Бу бизнинг таржимаи ҳолимиз

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳузуридаги Ёшлар уйида реставрациядан сўнг Ўзбекистон комсомолининг тарихи музейи тантанали равишда очилди. Сочлари оқарган 20-йилларнинг комсомоллари, уруш ва меҳнат ветеранлари, интернационалчи-жангчилар, ёшлар унинг дастлабки меҳмонлари бўлишди.

Зиёратчилар Ўзбекистон комсомолининг тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи кўп сонли экспонатлар—ҳужжатлар ва фотосуратлар билан қизиқиш билан танишдилар. Бугунги кунда республика комсомолининг байроғини Ленин ордени, иккита Меҳнат Қизил Байроқ орденлари безаб турибди.

Мана, дастлабки пионер ва комсомолларнинг суратлари, Рўзахон Назированинг қизи—Зуҳра Иброҳимова музейга совға қилган ҳужжатлар. Учинчи сон комсомол билетининг эгаси Р. Назированинг ҳаёти минглаб бошқа ўзбек хотин-қизларининг тақдирини эслатади. Ана шу қаҳрамонона ҳаётда босмачиларга қарши кураш, комсомолларнинг дастлабки машаққатли фаолияти, ўқиши уйғунлашиб кетган.

«Ҳужум» мавзуидаги диорама диққатга сазовор. Хотин-қизлар паранжиларини ташлаб янги, бахтиёр ҳаёт учун кураш бошлаган ана шу йилларда Фотима Сиддиқова, Сурмахон Шерматова, Насиба Маматова, Саиднисо Абдуллаева ва бошқалар золим душманлар қўлида ҳалок бўлдилар.

⊙

Ёшлар уйида ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишланган «Нигоҳ» фотовиставкаси ҳам очилди. Ўзбекистон Журналистлар союзининг фотосекцияси виставкада 30 дан зиёд фотоусталарининг асарларини намойиш этмоқда. Суратлар давр ва одамлар ҳақида, жамиятимиздаги қайта қуриш ва ошкоралик ҳақида ҳикоя қилади.

СУРАТЛАРДА: кўргазмалардан лавҳалар.

Р. Шарипов фотолари.

СССР Қонунлари лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

I. Давр руҳига мос ўзгаришлар

— Игорь Николаевич, аввало ҳозир амал қилаётган Конституцияга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш зарурати нега пайдо бўлганлиги ҳақида мулоҳазаларингизни эшитмоқчи эдик.

— Конституцияга тузатишлар киритиш — нормал жараёндир. Ҳаёт бир жойда депсиниб турмайди. Илгарилаб бораверади. Амалдаги Конституцияга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритишни қайта қуриш вазифалари тақозо этди. Тақдим этилаётган қонун қабул қилингандан кейин ҳам бу иш давом этаверади, чунки мазкур қонун Конституцияга аниқлик киритиш йўлидаги дастлабки қадамдир. Биз гап юритаётган тузатишлар Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида эълон қилинган сиёсий система ислоҳотини амалга ошириш билан боғлиқдир. Маълумки, ушбу ислоҳотнинг моҳияти партия ва давлат органлари функцияларини белгилаб қўйишдан, қуйидан бошлаб юқоригача Советлар ҳокимиятини қайта ташкил этишдан иборатдир.

Конституцияга киритиладиган ўзгартишлар ва қўшимчалар сайлов системасини қайта ташкил этиш ва СССР Иттифоқи олий ҳокимият органлари структурасида зарур ўзгаришлар қилишга қаратилгандир.

Бундан кўзда тутилган мақсад жамиятимиздаги барча синфлар, социал гуруҳлар манфаатларини демократик асосда аниқлаш, шакллантириш ва акс эттириш механизмини вужудга келтириш ва созлашдан, кўп миллатли давлатимизнинг ички ва ташқи сиёсатида ва аввало бошқарувнинг юқори поғонаси даражасида бу манфаатларни келишиб олиш ва амалга оширишдан иборат.

— Конституцияга киритиладиган асосий тузатишларнинг моҳияти нимада?

— Советларнинг конституцион тушунчаси анча кенгаяди. Янги бўғин, яъни СССР халқ депутатлари съезди шунингдек, иттифоқдош, автоном республикалар халқ депутатлари съездлари жорий этилади. СССР халқ депутатлари съезди халқ депутатлари Советлари системасида олий ўринни эгаллайди.

—Ўтмишда Советлар съездларини ташкил этиш ва мазкур съездлар фаолияти тажрибаси ҳисобга олинганми?

— Номлари бир қадар ўхшаш бўлса ҳам улар ўртасида анча тафовутлар бор, ушбу тафовутлар таъсис этилаётган съезд ҳозиргача бизнинг давлат практикамизга номаълум бўлган янги орган эканлиги хусусида гапиришга имкон беради.

— СССР халқ депутатлари съезди Советлар съездидан нимаси билан тубдан фарқ қилади?

— Бундай тафовутлар иккита: биринчидан, Советларнинг съездлари қуйи Советлар делегатларидан иборат бўлар эди, яъни ушбу съездлар кўп босқичли сайлов негизида ташкил топар эди, СССР халқ депутатлари съезди составининг учдан икки қисми эса, тўғридан-тўғри умумий ва тенг сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан СССР гражданлари томонидан сайланади. Бунинг устига сўнгги вақтгача СССР Олий Советлари тузилган сайлов системаси асосида сайланади.

Шу билан бир қаторда СССР халқ депутатларининг учдан бир қисми жамоат ташкилотларидан сайланади. Гражданлар томонидан бевосита съездга 1,5 минг депутат сайланади. Жамоат ташкилотларидан 750 киши сайланади.

— Ҳокимият олий органини тузишнинг ана шу усулига бундай ёндашувни нима тақозо этмоқда?

— Жамиятимизда мавжуд барча синфлар ва социал группалар манфаатлари тўлароқ ҳисобга олинишини таъминланади.

— Сиз биринчи тафовут ҳақида гапирдингиз. Иккинчи тафовут нимадан иборат?

— Бу тафовут шундаки, Советлар съезди делегатларининг ваколатлари муддати съезд иши ваколати биланоқ тугар эди ва кейинги съездга қуйи Советларнинг янги вакиллари сайланар эди. СССР халқ депутатларининг съезди 5 йил муддатга сайланади ва шу муддат мобайнида съезд битта составда иш олиб боради.

— Қайси жамоат ташкилотлари съездда ўз вакилларига эга бўлади?

— СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг 18-моддасида вакиллик нормалари ва ана шундай жамоат ташкилотларининг рўйхати батафсил белгилаб берилган.

— Депутатлар ўртасида дин арбоблари ҳам бўладими?

— Ҳа, бу истисно этилмайди. Сайлов тўғрисидаги Қонун лойиҳасида жамоат ташкилотидан СССР халқ депутатлари номзодлигига ана шу ташкилотнинг ҳар бир аъзоси, жумладан, дин арбоблари ҳам кўрсатилиши мумкинлиги кўзда тутилади.

— Сайлов системасига бошқа айрим ўзгартишлар ҳам киритилмоқда. Уларнинг моҳияти нимада?

— Ниҳоятда принципиал жиҳатлар орасида СССР халқ депутатлари, иттифоқдош ва автоном республикалар халқ депутатлари, шунингдек, маҳаллий Советлар депутатларига сайлов, сайлов округлари бўйича ўтказилиши тўғрисидаги қоида бор. Округлар бир мандатли ва кўп мандатли бўлиши мумкин.

Сайловда номзодлар чекланмасдан кўрсатилиши таъминланиши ҳақидаги қоида Конституция йўли билан мустаҳкамлаб қўйилади. Сайлов бюллетенларига қоида тарзида мавжуд мандатлар сонига нисбатан кўпроқ номзодлар киритилади.

— Бу ўринда биз «Бир одам — бир овоз» деган илгари ўзгармас бўлиб келган принципни бузаётганимиз йўқми?

— Сайлов округлари бўйича сайлов ўтказилаётганида ушбу принцип ўз кучини тўла сақлаб қолади. Жамоат ташкилотларидан сайлов ўтказилаётганида, ана шу ташкилот умумиттифоқ органи съезди, конференцияси делегати ёки пленумининг қатнашчиси ҳам фақат битта овозга эга бўлади.

— Қонунчилигимизда биринчи марта депутатлик мандатининг давлат аппаратида бир қанча лавозимларни эгаллаб туриш билан зидлиги ҳақидаги қоида таклиф этилмоқда.

— Ана шу қоиданинг Конституцияга киритилиши ниҳоятда муҳимдир. Ушбу қоида Советларнинг назорат қилиш имкониятларини кескин кучайтиради, чунки Советлар составига бундан буён мансабдор кишилар ва Советларга ҳисоб бериб турадиган органларнинг аъзолари сайланмайди. Шундай қилиб, Конституцияга киритилиши мўлжалланаётган ўзгартишларга кўра, ҳукумат аъзолари, яъни СССР министрлари ва СССР давлат комитетларининг раислари, шунингдек, СССР Олий судининг раиси ва шу суднинг аъзолари, СССР Бош прокурори, СССРнинг Бош давлат арбитри ва Олий Советга ҳисоб берадиган органлар составига кирадиган кишилар СССР халқ депутатлигига сайлана олмайдилар.

Фақат шунинг ўзигина эътиборга олинаётгани йўқ. Юқорида номи тилга олинган мансабдор кишиларнинг иши кўп ва улар депутатлик юмушларига кўп вақт ажратиш имкониятига эга эмаслар. Илгари, Олий Совет иши эскича ташкил этилаётганида бу билан муроса қилса бўларди, аммо давлат ҳокимияти олий органлари фаолиятининг характери ўзгараётган ҳозирги даврда бу депутатлик лавозимини эгаллаш йўлида жиддий тўсиқ бўлади. Чунки ҳар бир депутат зиммасига қонун чиқариш, бошқариш ва контрол қилиш фаолияти юзасидан жуда катта юмуш тушади. Бундай шароитда министр ўзининг асосий вазифасини бажаришга ва депутатлик бобидаги жуда катта ишларни ҳам адо этишга қандай қилиб улгурсин.

— Конституцияга киритилиши мўлжалланаётган тузатишлардан бири депутатлардан бир қисмини депутатлик фаолияти адо этилаётган муддатда асосий ишдан озод қилиб қўйиш имкониятини назарда тутади.

— Тўғри, СССР Олий Совети составига сайланган СССР халқ депутатларини уларнинг СССР Олий Советидаги ваколатлари амал қилаётган бутун бир даврда асосий ишдан озод қилиб қўйиши кўзда тутилмоқда. Практика шуни кўрсатмоқдаки, ана шу шартга риоя қилинмас экан, давлат ҳокимиятининг олий ваколатли органи фаолиятининг барча жиҳатларини сўзда эмас балки амалда активлаштиришга эришиш қийин бўлади.

Демократиялашнинг янги босқичида

ТАСС шарҳи

Мамлакатимизда СССР Конституциясига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги СССР Қонуни ва СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси бошланди. ушбу муҳокамани сиёсий система ислоҳотини амалда рўёбга чиқариш ва жамиятимизни демократиялаш жараёнларини янада ривожлантириш йўлидаги янги катта қадам деб баҳолаш мумкин. Бутуниттифоқ XIX партия конференциясининг йўл-йўриқлари ана шу энг муҳим ҳужжатларга асос қилиб олинган. Янги қонунларни тайёрлаш чоғида ҳокимиятнинг олий органлари ишлаб турган бутун давр мобайнида жумладан биринчи Совет Конституциялари амал қилган даврда уларни ташкил этиш ва бу органларнинг фаолияти тажрибаси диққат-эътибор билан ўрганилди.

Владимир Ильич Ленининнинг қонун чиқариш ва бошқарувни бирлаштирувчи корпорация тарзидаги Советлар тўғрисидаги машҳур ғоясини амалга ошириш йўлларини таҳлил этишга алоҳида эътибор берилди. Ўтмишимизнинг салбий жиҳатлари ҳам синчковлик билан аниқланди. Советлар ҳокимиятини қандай қилиб қайта тиклашга доир ҳозирги вақтдаги бош масала хусусидаги нуқтаи назарларни таққослашда Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси арафасида авж олиб кетган мунозара материаллари бебаҳо ёрдам берди.

Шундай қилиб, янги қонунлар лойиҳаси Советлар мамлакати гражданлари ҳукмига ҳавола этилди. Муҳокамани қисқа муддатларда ўтказиш лозим бўлади. Шундан кейин ана шу муҳокама якунларини ҳисобга олиб СССР Олий Советининг ноябрь ойида бўладиган сессиясида қонунларни қабул қилиш мўлжалланмоқда.

ТАСС мухбири **В. Саклаков** совет қонунчилиги Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари, юридик фанлари доктори, профессор **И. Н. Кузнецов** билан ана шу икки ҳужжат ижтимоий ҳаётимизга олиб кирадиган янгиликлар ҳақида суҳбатлашди. И. Н. Кузнецов ана шу лойиҳаларни ишлаб чиқишда қатнашган.

Ҳасан Жўраев [чапда], Комил Қаршиев ва Фармон Холиқуловлар токарлик участкасида бирга ишлашади. Бир-бирларидан билмаганларини сўраб, ўрганишади. Мақсад — малака ва маҳоратни янада ошириш. СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 7-цехида улар қўлга киритаётган ютуқлар кўпчиликни хушнуд этмоқда.

Р. Шарипов фотоси.

Республика бўйлаб

ХУШХАБАРЛАР

⊙ Оқтош туз кони Ўрта Осиёда ишлаб турган ош тузи конларидан бири бўлиб, яна бир хусусиятга, яъни шифобахшлик хусусиятига эга бўлди. Бу ерда Сурхондарё область 1-касалхонасининг аллергология бўлими стационари очилди. Кон дирекцияси тақдим этган бинода беморлар палаталари, врачлар кабинетлари, ошхона жойлашган. Портлаш натижасида ҳосил бўладиган майда туз заррачалари бу ерда шифобахш восита бўлиб қолди. Туз ана шундай портлатиш натижасида қазиб чиқарилмоқда.

Бронхиал астма, сурункали қичитқи касаллиги, бошқа аллергия касалликларига учраган 40 дан кўпроқ бемордан иборат биринчи группа стационарда даволаниб чиқди. Врачларнинг фикрига қараганда, Оқтошда энди йирик ихтисослаштирилган шифохона очиш мумкин.

⊙ Ўзбекистоннинг Жарқўрғон ва Тожикистоннинг Шаҳритуз шаҳарлари ўртасида икки қўшни республиканинг жанубий қисмини боғлаган янги автобус линияси ишлай бошлади. Ҳар иккала шаҳар аҳолисининг илтимосига биноан 160 километрлик маршрут очилди. Жарқўрғондаги 48-автокорхона ҳайдовчилари ва уларнинг Тожикистон ССР автомобиль транспорти министрлигининг 19-автокорхонасидаги ҳамкасблари иккала шаҳар орасида қатнамоқдалар. Сурхондарёнинг бир қанча колхоз ва совхозларида, шунингдек Тожикистоннинг Айваж ва Тожикобод қишлоқларида автобуслар бекати бўлиши кўзда тутилган. Яқин вақтларда ҳам Сурхондарёдан қўшни республикага пассажир автобуслари фақат Душанбе шаҳри томонга қатнар эди.

⊙ Ўзиюрар кафе жамоат транспортининг аниқ ҳаракати тўғрисида ғамхўрлик қилаётган Жиззах автодиспетчерларининг яқин ёрдамчиси бўлиб қолди. Бу махсус жиҳозланган «Икарус» автобуси бўлиб, унинг кенг салонида алоҳида ошхона, буфет, стол ва стуллар қўйилган.

Эндиликда автобус паркидан эрта тонгда чиқадиган ҳайдовчилар нонушта қилиш учун икки-уч соатдан кейин линиядан чиқмайдилар. Улар охирги бекатда иссиқ чой ёки кофе ичиб, сосиска ёки пирожки еб олишлари мумкин. Тушки ва кечки овқат ҳам энди муаммо бўлмай қолди. Овқатлар белгиланган вақтда кўчма кафеда тайёрлаб қўйилади. Шофёрлар охирги бекатда овқатланиб, сўнгра йўлга чиқадилар.

Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларида ҳам транспортчиларга кўчма овқатланиш пунктлари хизмат кўрсата бошлади. Чунки Тошкент авторемонт заводи махсус буюртмалар асосида «Икарус» автобусларини кафега мослаштирди.

⊙ Қўқон ёғ-мой комбинатининг данак заводида майдаланган ўрик ва шафтоли данагидан тайёрланган медицина сорбентларининг дастлабки тажриба туркуми олинди. Бир қанча касалликлар ва заҳарланишда фойдали бўлган ана шу моддаларни ишлаб чиқариш технологиясини Украина ССР Фанлар академияси умумий ва ноорганик химия институтининг олимлари билан комбинат мутахассислари ишлаб чиқдилар.

Медик-олимларнинг фикрича, данакли меваларнинг пўчоғидан олинган сорбент ҳозирча бутун дунёда синтетик моддалардан тайёрланаётганига қараганда анча самаралидир.

[ЎзТАГ].

Дугоналар суҳбати одатдагидек бугун амалга ошириладиган ишлар, янги режалар ҳақида борди. «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг мусобақа пешқадамлари Анна Шумарова [чапда], Лэмила Шукель, Клавдия Алексеева [бригадир], Валентина Карпова ва Зинаида Сгибнерлар ўзларининг кундалик меҳнат натижаларидан мамнундирлар.

Т. Каримов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС мухбирлари ёзадилар

Катта концерт билан якунланди

Прагада ўтказилган XVII халқаро жаз фестивали катта концерт билан якунланди. Чехословакия пойтахтининг музика ихлосмандлари тўрт кун мобайнида жазнинг турли йўналишларга мансуб бўлган санъаткорларнинг ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлдилар.

Прага фестивали Чехословакияда ҳар йили ўтказиладиган йигирмата жаз кўрикларининг биридир, бу галги фестивалда 13 мамлакатдан келган солистлар ва музика коллективлари иштирок этишди.

Прокурор мурожаати

Нью-Йоркдаги Броклин районининг прокурори Элизабет Хольцмэнхоним ГФР маъмурларига мурожаат қилиб, нацист жиноятчи Болеславас Майковскисни жавобгарликка тортишда ёрдам беришни сўради.

ГФРнинг АҚШдаги элчиси Юрген Руфус билан суҳбат чоғида Хольцмэн хоним ана шу ашаддий жаллод «Ғарбий Германия суд системасидаги ножўя ҳаракатга йўл очиб берадиган имкониятдан фойдаланиб» адолатли қасосга чап бериши мумкин деди.

Савдо тарихида биринчи марта

НЬЮ-ЙОРК. 14 декабрь куни Нью-Йоркдаги Жэкоб Жавиц виставкалар залида АҚШга Совет экспортини кенгайтиришга қаратилган энг йирик совет савдо-саноат кўргазмаларидан бири очилади. Бу ҳақда Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгаши томонидан бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида расмий равишда эълон қилинди. Кейинчалик Совет Иттифоқида Американинг ана шундай кўргазмаси ўтказилади.

Нью-Йорк кўргазмасида СССРдаги 48 та ташқи савдо ташкилотлари, етакчи саноат корхоналари, шунингдек бир қанча кооперативлар ва яқинда ташкил этилган қўшма корхоналар қатнашади.

Кўргазманинг нодирлиги шундаки, совет ташқи савдоси тарихида биринчи марта бундай ваколатли ва катта тадбирни ўтказиш учун давлат эмас, балки кўргазмада бевосита иштирок этаётган бирлашмалар, ташкилотлар, корхоналар ва кооперативларнинг ўзлари пул ажратган. Улар ўзлари тақдим этаётган маҳсулотлар энг юксак жаҳон стандартларига мос келишига ва Америка бозорида ўз харидорини топишига амин бўлишлари керак, акс ҳолда бошқалар эмас, фақат уларнинг ўзлари зарар кўрадилар.

ОБЪЕКТИВДА — БЕЛЬГИЯ

БРЮССЕЛЬ. Бельгия пойтахтининг аҳолиси яқинда катта тантанани — машҳур «Маннекен-пис» фаввorasининг [суратда] 600 йиллигини нишонлади. Андерсеннинг сув париси Копенгагеннинг, Эйфель минораси Парижнинг рамзи бўлгани каби, мазкур фаввораdаги ўғил боланинг ҳайкалчаси кўпдан бери Брюсселнинг рамзи бўлиб қолган. Тўғри, фавворанинг қачон бунёд этилганлиги ҳақидаги аниқ маълумотлар йўқ. Шунинг учун шаҳар ҳокимлари 1388 йилни болакайнинг туғилган йили деб ҳисоблашга қарор қилдилар. Чунки болакай худди 1388 йил солномаларида биринчи марта тилга олинади.

Рейтер — ТАСС телефотоси.

РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАР ЭКОЛОГИК ФОЖИА ХАВФИ ОСТИДА

«Ахлатхона - мамлакатлардаги жанжал» — Франциянинг «Экспресс» ҳафтаномаси ана шундай сарлавҳа остида ишлаб чиқаришнинг зарарли чиқиндилари қонунга хилоф равишда ривожланаётган мамлакатларга келтириб кўмилаётгани муносабати билан келиб чиққан жанжалга бағишланган каттагина мақолани эълон қилди.

СУРАТДА: «Заҳарли чиқиндилар: Африка ахлатхонага айланяптими?» — «Жен Африк» журнали сўнгги сонларидан бирининг муқоваси ана шундай сарлавҳа билан чиқди.

Қисқа хабарлар

● Жоржия штатининг федерал округ суди ирқчи террорчиларнинг ку-клукс-клан тўдасига бир миллион доллар миқдорида жарима солди. Унга ўтган йили Камминг шаҳрида ирқчиликка қарши намойиш қатнашчиларига ҳужум уюштиргани ва бу ҳужум натижасида 50 дан ортиқ намойишчи жароҳатлангани учун жазоланди. Жарима кланнинг 11 раҳбарига, жумладан «жануб оқ танли баҳодирларининг буюк аждаҳоси» [клан раҳбари ана шундай ном билан аталади] Дэвид Холландга солинди.

Бу жазо молиявий жиҳатдан катта жазодек туюлади. Шунга қарамай суд «соф оқ ирқ тарафдорларини» «аяди». Суд қўлида ку-клукс-клан фаолиятининг террорчилик характерини тасдиқлайдиган кўп далиллар бўлишига қарамай, ирқчиларнинг инсонга нафрат билан қарашни ташвиқот қилиш ва ўз йиғинларини ўтказиш имкониятларини мутлақо чекламади.

● ЛУАНДА. Жануби-Ғарбий Африкадаги аҳволни нормаллаштириш юзасидан тўрт томонлама музокараларда қатнашаётган давлатлар 1 ноябрни БМТ Хавфсизлик кенгашининг Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги 435-резолюциясини бажариш бошланган кун деб ҳисобламоқдалар. Бу ҳақда МПЛА—меҳнат партияси марказий комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Ангола Халқ Республикасининг ишлаб чиқариш масалалари бўйича давлат министри, энергетика ва нефть саноати министри Педру Ди Каштру Ван-Дунен чоршанба куни Луандада гапирди.

У муҳим натижаларга эришилган музокаралар якунловчи босқичга ўтганлигини таъкидлади. Сақланиб қолган қийинчиликлар Жанубий Африка Республикасининг Намибияда мустамлакачиликни тугатиш жараёнини чўзиб юборишга уринишига қарамай, томонларнинг тегишлича оқилона иш тутиши билан бартараф этилиши мумкин.

● ТОКИО. Мамлакатнинг Нобору Такэсито бошчилигидаги ҳозирги ҳукумати ўтказаётган сиёсатни японлар тобора камроқ қўллаб-қувватламоқдалар. «Иомиури» газетаси шу ойда ўтказган жамоатчилик фикрини умуммиллий миқёсда сўраб билиш маълумотлари ана шундан далолат беради.

Эълон қилинган натижаларга мувофиқ савол берилган кишиларнинг 44 проценти ҳукуматни ёқлаган, бундан бир ойгина муқаддам ўтказилган тадқиқотда ҳукумат фаолиятини савол берилган кишиларнинг ярмидан кўпроғи қўллаб-қувватлаган эди. Матбуотнинг фикрича, ҳукмрон либерал-демократик партиянинг парламентнинг ҳозирги сессиясида қандай қилиб бўлмасин солиқ ислоҳоти хусусидаги қонун лойиҳалари қабул қилинишига эришиш учун уринаётганлиги ҳукумат обрўси тушиб кетишига асосий сабаб бўлди.

КАЛЕЙДОСКОП

ДАВЛАТ МУҲОФАЗАСИ ОСТИГА ОЛИНДИ

Британия пойтахтининг кўчаларида шу асрнинг бошларида ўрнатилган кўҳна телефон будкалари лондонликлар учун одатдаги бир ҳол бўлиб қолди. Ана шу телефон кабиналари маҳаллий маъмурларнинг қарори билан миллий ёдгорликлар деб эълон қилинган ва давлат муҳофазасига олинган, холос.

УРФ-ОДАТ ВА ЭЛЕКТРОНИКА

Саудия Арабистонининг пойтахти Эр-Риёдда электрон аппаратуралар ишлаб чиқарадиган замонавий завод қурилмоқда. Мазкур корхонада асосан хотин-қизлар меҳнат қилишади. Аммо ислом дини урф-одатлари хотин-қизларнинг бегона эркаклар олдида очиқ юз билан юришини ман этади. Шу сабабли, корхона маъмурияти ишчи-хизматчилар билан... видеоаппаратура орқали мулоқот қилади.

ЦИЛИНДР ИХТИРОЧИСИ КИМ?

Цилиндр шаклидаги эркаклар бош кийимини биринчи бор кийиб, Лондон кўчаларида пайдо бўлган киши тикувчи Хидерингтон экан. Бу воқеа бундан 190 йил муқаддам қиш кунларидан бирида рўй берибди. Кўчада ғаройиб бош кийимини кийган кишининг пайдо бўлиши катта шов-шувга сабаб бўлибди. Хидерингтон теварагида талайгина бекорчилар йиғилибди, бир аёл ҳушидан кетиб қолибди, оломонда қандайдир бир болани туртиб юборишган экан, у йиқилиб, қўлини синдириб олибди. Полиция тикувчини қўлга олиб, жамоат жойида осойишталикни бузгани учун унга катта миқдорда жарима солган экан.

Минг бир касб

Эл-юрт ташаккури

Бу йигитни ёшлигимдан танийман. Обиджоннинг тийрак чеҳрасида бир олам орзу-умидлар барқ уриб турарди. Совет Армиясидан қайтган маҳалладошимнинг тақдири троллейбус билан шаҳар меҳнат аҳлига хизмат қилишга бутунлай боғланиб қолишини ўзи ҳам тасаввур қилмаган бўлса керак. Мана у 30 йилдан буён йўловчиларнинг узоғини яқин, оғирини енгил қилиб келмоқда.

...Курсантлик йиллари ортда қолди. Яхмалакда машина бошқариб қийинчиликларга сабри чидамаган ҳайдовчилардан бири Обиджонга пинҳона шивирлади:

— Шу ҳам касбми? Қора мойга беланганинг-беланган. Бунинг устига йўловчилардан дакки эшитиш жонга тегди. Савдога ишга бораман. У ер тинч. Ҳузур-ҳаловатли касб.

— Троллейбусни йигитларнинг сараси бошқаради, — деди Обиджон ғазабини ичига ютиб. — Олти ой ўқиб, олти кун ҳам ишламадинг-а, ноинсоф.

Обиджон маршрут варақасини олиб диспетчер хонасига шошилди.

Ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз. Ўша пайтларда Обиджон Улуғ Ватан уруши ветерани М. Дўстмуҳамедовга шогирд эди. Эндиликда ўзи мураббий. Ҳозир унинг қанчадан-қанча шогирдлари йўловчиларга астойдил ишлаб, эл-юртга ҳалол ва бажонидил хизмат кўрсатишяпти. Т. Қосимов ва М. Зияевлар эса 2-троллейбус депосида мутасадди.

Троллейбус ҳайдашнинг яна бир ёқимли хусусияти— ҳалолликдир. Оддий иш кунларининг бирида Обиджон Толиповнинг кўзи ўриндиқдаги сумкага тушди. Диспетчер билан бирга очиб қарашди. Ноёб ҳужжатлар, пул... топилмани эгасига қайтариш керак!

Обиджон тушки овқатни ҳам унутиб шитоб билан йўлга чиқди. «4-интернат» мактаби бекатида сочлари кумуш ранг аёл уни энтикиб кутиб турарди.

— Болагинам, қора чармли сумкани кўрмадингми?

— Ичида нимаси бор эди?

— Қарилик пенсиясига топшириладиган справкаларим...

—Шуми?

Аёлнинг рангига қизил югурди. Сумкасини очиб, битта ўнталикни олдида Обиджоннинг кафтига босди.

— Суюнчиси, ҳалол йигит экансиз.

Ҳайдовчининг кафтидаги «суюнчи» чўғга айланди. Обиджон титраб кетди. Бир кўнгли «суюнчи» билан мукофотлаган «бойвучча» бу хотинни машина салонидан итариб тушириб юбормоқчи ҳам бўлди. Лекин, унинг қарилигини ҳурмат қилди.

— Меҳнатимизга яраша ойлик маошимиз етарли, онажон. Ҳайдовчилар садақага зор эмас.

Троллейбус жойидан аста силжиди. Обиджон навбатдаги бекатни эълон қилди.

Аварияси юрувчилар мастери Обиджон Толипов ҳамон троллейбус рулида. У бошқараётган 2297 номерли 7-троллейбус маршрути тонг саҳардан то кун қоронғусигача ҳамшаҳарларимизга хизмат қилмоқда. Маршрут 19,9 километр масофани ўз ичига олиб, Чилонзор — Октябрь — Собир Раҳимов районларини бир-бири билан боғлайди. Ҳар куни 20 та троллейбус 37 та бекатни 67 минутда босиб ўтиш билан бирга 47,5 минг километр йўлни босяпти.

— Йўл равон, троллейбус симлари яхши монтаж қилинган бўлса маршрутда машаққат бўлмайди, — дейди биз билан суҳбатда моҳир ҳайдовчи Обиджон Толипов. — Волгоград кўчасидаги троллейбус симлари қирқ улоқлигидан чириб кетган. Айниқса, қишда бу ямоқ симлар чирсиллаб узилиб кетаверади. Наҳотки, бу камчиликларга ўз вақтида барҳам берилмаса.

Ўзи оддий, лекин эъзозли ва ардоқли ҳайдовчилик касбига Обиджон бир умр таъзим қилади. Чунки, аварияcиз юрувчилар мастери дилида бир олам қувонч билан 6 миллиондан зиёд йўловчини меҳнат манзилларига элтиб қўяди. Бу миллион километр йўлни чапдастлик билан босиб ўтди ёки ер шарини 26 марта троллейбусда айланиб чиқди деган маънони ҳам билдиради.

7-троллейбус маршрутида 1-класс ҳайдовчиси Обиджон Толипов сингари маънавий камол топган Т. Собитов, К. Грянский, П. Полвонов, Х. Аъзамов, А. Кешкинлар интернационал оилага бирлашиб, унумли ишлашмоқда. Ғайрати жўш урган бу илғорлар 11 ойда 7.780 минг ўрнига 8.047 минг километр йўл босиб ўтишди. Натижада 4.679 минг аҳолига пландан ташқари юксак маданий хизмат кўрсатилди.

Обиджон оилада ҳам бахтиёр инсон. Унинг тўрт нафар ўғли ва уч нафар қизи бор. Шоҳидахон, Шоирахон, Шоҳистахон, Муроджон, Ғайратжонлар турли касб эгалари — халқ манфаати ва фаровонлиги йўлида фидокор бўлмоқдалар. Дилшоджон 6-синфда, Шарифахон — боғчада таълим олаётган бўлса ҳам меҳрибон отаси Обиджон ака ва меҳригиё онаси — Нафисахонга ўхшаб садоқат билан элга хизмат қилиш орзуси билан яшамоқдалар.

Эл-юрт ташаккуридан ортиқ бахт бўлмаса керак. Обиджоннинг бир касбда 30 йилдан бери пешона тери тўкиши йўловчилар олдидаги синов имтиҳонидир.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Мақсуд Шайхзоданинг 80 йиллиги олдидан

Мақсуд ШАЙХЗОДА.

Албат бир кун *

Балки Мисру Қоҳирадан
балки Бағдоддан,
ёки Ҳайдароболдан,
Балки узоқ Истамбулдан,
яқин Теҳрондан
Нолалардан, фарёдлардан
туғилган гирдибоддан
Хулласки,
эзилган Шарқ томондан
Эфир ичра жаранглайди
ашула.
Ашулаки, айтилади
албат кўзда ёш ила.
Уни айтар эҳтимолки
нозанин бир гўзал қиз,
Ахир шоҳи пайпоқларни
тополмайди у пулсиз,
Ёки айтар бева — тул
Чунки унга тўлайдилар
ўлмас овқат учун пул.
Мунгли, ғамгин қўшиқлар,
Ноком қолган ошиқлар,
Фоний дунё — бемаъни,
Ширин ўлим — тасалли.
Таваккал ва муножот,
Бу оламда йўқ нажот,
Чида, чида бечора
Бўлмас ишга начора!!
Хўжайиннинг хоҳиши шу:
заҳарлансин ирodалар,
Зинҳор эсиб йўлиқмасин юртга
эркин шаббодалар,
Меҳнат аҳли иқболидан буткул
бўлсин ноумид,
Оқ-қорани ажратмасдан гаранг ва
лол, сарсон, ҳаёт!
Чунки шундай долларшоҳнинг
фармони,
Фитна-фасод жаҳонгирлар
имони.

*«Шеър биринчи марта эълон қилинмоқда.

МАНА, 20 йилдирки, улкан сўз санъаткори, етук олим, меҳрибон, ғамхўр муаллим, мисли йўқ инсон мавлоно Мақсуд Шайхзоданинг қутлуғ ижодхонасида у билан фикран биргамиз. Ҳар сафар унинг табаррук меросини янги саҳифасига қўл урар эканман, устознинг бир шеърий дафтар муқаддимасида «Агар шоир ҳақгўй ва қалби пок бўлса, — демак у абадий барҳаёт», — дея рақам қилинган ҳикмат ҳар вақт хаёлимга келади. Дарҳақиқат, Шайхзоданинг меросини туганмас жавоҳирот хазинасига таққослаш мумкин. Бу ардоқли хазинанинг бизга маълум ва номаълум бўлган саҳифалари билан бирма-бир танишар эканмиз, юқорида зикр этилган ҳикматли нақл қанчалар тўғри эканини ҳис этамиз.

Сермазмун ва сермаҳсул ижодий умр кўрган алломаи замоннинг эллик минг мисрадан ортиқ назми, 350 дан кўпроқ бадиий публицистикаси ва илмий мақолалари ҳақгўй қалам тили билан рақам қилинганлигига тўла-тўкис қаноат ҳосил қиламиз. Бу қутлуғ адабий мероснинг ўзига хос фазилати ва ҳамиша барҳаётлик асрори шундаки, Шайхзоданинг шеърий олами ҳам, бадиий илмий прозаси ҳам чуқур гуманистик ғоялар, инсон қалбини ҳаракатлантирувчи тафаккур, бутун бир оламга татигулик башарий ҳиссиётлар, одам наслининг ақлий курашлари, олам ва коинот сирларини, асрий жумбоқларни ечишга интилиш журъаткор тилаклар билан лиммо-лим. Шу тахлит ижод саҳифаларини бирма-бир варақлар эканмиз, илҳом париси Шайхзодага ҳамиша сирдош, ошно, ҳамроҳ ва ҳамқадам бўлганлигига амин бўламиз.

Дарвоқе, мавлоно Шайхзода ўзининг сўнгги шеърий мажмуаси «Хиёбон»га ёза бошлаган, аммо ниҳоясига етмай қолган «Муқаддима»да, гўё бутун ижодий умрига якун ясагандек: «Бу китоб ўзи бамисоли бир хиёбондирки, бу — йўл юришларнинг файзи, кезишларнинг завқи, курашларнинг машаққати, ҳижронларнинг алами, висолларнинг қувончи ва изланишларнинг кечинмаларига гувоҳ бўлган дарахтларнинг қучоғига умр бўйи узайиб бормоқда!» — деб битган эди.

Қутлуғ ижодхонада

Ҳақиқатан ҳам шоирнинг ижодий умр хиёбони замин ва замон билан ҳамқадам узайиб, улғайиб, ғоявий-бадиий юксакликка кўтарилиб, чинакам камолот, ёрқин ҳаққонийлик касб эта борганига комил ишонч ҳосил қиласиз.

Шайхзода ҳам ўзининг улуғ сафдошлари каби 20-йилларнинг илҳомбахш романтик ҳавосидан баҳраманд бўлди. 30-йилларнинг қизғин кураш ва қурилишларида пишиди. 40-йилларнинг жанг синовларида суяги қотди. 50-йилларнинг тинч ижодий меҳнат муҳитида фаоллик кўрсатди. Ва ниҳоят 60-йилларнинг буюк илҳомбахш юмушлари ҳақида жўшиб-тошиб, баралла овоз билан куйлади.

Аниқ эсимда, домла 1966 йилнинг 24 ноябрида Кремль шифохонасидан Тошкентга қайтди. 25 ноябрда устознинг зиёратига бордим. Суҳбат орасида Мавлоно бир дафтар ичидан бир неча варақ қоғоз олиб: «Эшитинг, ҳаётхонада битила бошлаган янги достоннинг муқаддимасидан. Достоннинг унвони — «Замоннинг байроқдори». КПСС фаолиятига бағишланади» дедилар. 100 мисрадан ортиқроқ парчани ўқиб толиқдилар, қолганини кейин, дедим. Орадан сал кун ўтмай, устоз яна хасталаниб касалхонага ётқизилди. Кўп вақт ўтмай машъум ҳодиса юз берди. Мен устоз ижодхонасида иш бошлагач, мазкур варақларни кўп ахтардим. Ниҳоят, яқиндагина уни бир даста қоғозлар орасидан топишга муяссар бўлдим. Дарҳақиқат, шоир «Сиёҳдоним» шеърида рақам қилгандек:

Сиёҳдон, замонга бизмиз
жавобгар,
Йўқса, иккимизга ҳақли
гап тегар.
Шу учун шоирга йўқ тиним
куни,
Йўқ унга отпуска, хасталик
узри.

Ҳа, шоир тиним билмай ижодий меҳнат билан ҳам ўзига, ҳам ўзгаларга бағоят талабчанлик билан умр кечирди. Сўнгги нафасигача «Абу Райҳон Беруний» драмаси устида ишлаб, уни ҳам қоралама нусхада ниҳоясига етказди.

Улуғ устознинг таваллудига 80 йил тўлиш арафасида дафтарда қолган айрим янги шеърий парчаларни муҳтарам газетхонлар диққат-эътиборига ҳавола қиламиз.

Муҳсин ЗОКИРОВ,
Мақсуд Шайхзода адабий меросини ўрганиш комиссиясининг масъул котиби.

Нафосат гулшани

Бир пайтлар бир баҳонаи-сабаб, СССР халқ артисти Шукур Бурҳон билан бир неча кун бир жойда бўлиб, баъзи пайтлар икки-уч соат, баъзан эса куни билан мулоқотда бўлишга тўғри келди. Ана шу суҳбатлар пайтида ўзбек санъатининг ёрқин юлдузларидан бири бўлмиш бу инсон билан адабиёт ва санъат ҳамкорлиги ҳақида суҳбатларимиз қизиб кетарди.

Атоқли актёр Шукур Бурҳон билан файласуф шоир, машҳур драматург, таниқли олим ва мутафаккир чин инсон Мақсуд Шайхзода ўртасида салкам қирқ йил давом этган дўстлик, ижодий ҳамкорликнинг заррин саҳифалари кўп ва хўбдир. Зеро, маданиятимизнинг бу икки арбоби ўртасидаги дўст-биродарлик актёр ва адиб орасидаги тор маънодаги эмас, балки ижтимоий моҳият касб этиб, икки қардош—ўзбек ва озар халқлари дўстлигининг ёрқин тимсолига айланиб кетган, десак лоф бўлмайди.

Шукур Бурҳон ва Мақсуд Шайхзода! Икки соҳанинг икки буюк алломаси. Бири артист, бири адиб. Шукур ака Шайхзода билан биринчи бор учрашганини, дўст-биродарликлари тарихини фавқулодда ҳаяжон билан эслаган эди...

Мақсуд Шайхзода озарбайжонлик қадрдони Муҳаррамалига йўллаган хатларидан бирида (1966 йил, 18 июнь) шундай деб ёзади: «...1928 йилдан эътиборан менинг фаолиятим Ўзбекистон билан боғланди. Ўзбек тилини яхши ўргангач, ўзбекча шеърлар ёзишга жазм этдим... Шу тариқа қирқ йилга яқиндирки, ўзбек шеъри водийсида от сурмоқдаман». Шукур Бурҳон билан Мақсуд Шайхзода ўртасида бошланган оға-иничилик ҳам ана шу йилларга тўғри келади.

ИККИ ҚУЁШ

— Мен,— дейди Шукур ака, — Мақсуд Шайхзода билан ана шу йиллар, яъни у киши Тошкентга кўчиб келган кезларда танишдим. Дўстлашиб, бир-биримиз билан оға-ини бўлиб қолдик. Бу оға-иничилик ва ижодий ҳамкорлик Шайх аканинг ҳазрат Навоий иборалари билан айтганда «хуш зийнатлар» билан безай олган сўнгги дақиқаларгача давом этганлигидан фахрланаман. Домла (Шукур ака Шайхзодани гоҳ «домла», гоҳ «устод», гоҳ «ака» ёки «оға», «улуғ» деб атайди) эски шаҳар билан янги шаҳар оралиғидаги машҳур Қашқар маҳалласида турардилар.

Фалакнинг гардиши билан биз ҳам ана шу файзли ва кўркам маҳаллага туташ «Инженерний» деб аталувчи кўчанинг 12-уйига кўчиб келдик. Кунлардан бир куни кўчада истараси иссиқ, жингалак соч, миқтидан келган, кўзлари тийрак кишини учратиб, ўзбекчасига «Ассалому алайкум!» деб салом бердим. Шу пайт жарангдор, ўзи ўзбекчаю, озарча талаффузда «Ваалайкум салом. Ўзларидан сўрасак?!» деган аликни эшитдим. Шу биринчи танишувим ва эшитган сўзим хотирамда (бир менда эмас, Шайх акани кўрган, таниганларнинг ҳаммасида ҳам) абадул-абад сақланиб қолди.

Йигирмага бориб-бормаган бу йигитнинг тенгқурларига нисбатан жудаям ҳаракатчанлиги, топқирлиги, билимдонлигига ҳамма қойил қоларди. Шайх акани биздан ташқари Қашқар ва унинг ён-атрофидаги маҳаллаларда истиқомат қилувчи турли миллат кишилари билан бир лаҳзада тил топиб кетишлиги барчанинг ҳавасини келтирарди. Иккинчидан, у кишининг кўп тилларни билишлиги, рус, озар, грузин, форс ва ўзбекчани қойиллатиши, худди она тилидек гаплаша олишларига ҳам тан берардик. Бир суҳбатлашган одам у кишининг ёнидан кетолмай қоларди. Суҳбатлари ҳам қадимги ривоятларда эшитганимиз, алломаларникидай сеҳрли, сермаъно, пурҳикмат эди-да!

Шайх ака ҳоҳ шеър айтсин, ҳоҳ асаридан парча ўқисин, жуда ширали оҳангда ёқимли, кишига чуқур таъсир қилиб, қалбини ларзага келтирувчи тарзда ўқирди. Фикрни кучайтириброқ узатиш учун атайлаб озар талаффузига урғу бериб, айрим товушларни чўзиброқ ўқирди. Нутқ техникаси зўр эди: ўқиганда нафас, овоз ва урғуга, интонацияга, талаффузга алоҳида эътибор берарди.

Шайх ака менга, ҳатто, озарбайжонча шеърлар ўқитар, унчалик яхши ўқий олмаган жойларимни ўзи ўқиб «Мана бундай ўқи, ана ундай талаффуз қил»,— деб ўргатгани ҳамон эсимда. Шеъриятни қандай тушуниш, уни ўқиш, монолог айтиш, ифодали ўқиш қоидаларига эътибор бериш, қисқаси, овозни тўлқинлантириб, тоблаб-товлантириб ўқиш, ўқиётган ёхуд айтилаётган нарсанинг маъносини ўқиб олиб ижро этиш, ҳар бир ўқиганини тингловчи қалбига етиб бориб, унинг қалбида чақмоқ чақиши, ролни жунбушга келишини таъминлай оладиган ҳолда ижро этиш кабиларда ҳам устозларим қаторида Шайх ака мураббийлик қилган, дея оламан. «Шеър ёки бошқа асарни ёзишнинг ўзи бир санъат, санъат бўлганда ҳам, жуда қийин, мушкул, сермашаққат санъат, айни чоқда уни ўқий билиш ҳам санъат, санъат бўлганда ҳам катта меҳнат талаб қиладиган санъат. Буни, айниқса, артистлар унутмасликлари керак» —дер эди у.

Бир воқеа ҳеч эсимдан чиқмайди. Мақсуд аканинг «Мирзо Улуғбек» пьесасидан дўстларининг илтимоси билан ушбу мисраларни ўқидим:

Э, одамзод, ибрат олгин
юлдузлардан сен...
Ҳайратлик ва баландлик
хислатларида...
Шалтақларга ағанамагин,
кўтарил юксак.

Ўқишим Шайх акага унчалик маъқул бўлмади шекилли, мени на мақтади, на койиди. Анчадан кейин «Шеър дард ифодаси, қалб нидоси, уни ўқиганда ҳам дард билан ўқиш керак», — деди. Шайх ака билан бора-бора шунчалик қадрдонлашиб кетдикки, икки-уч кун кўришмасак туролмайдиган бўлиб қолдик. Домланинг каминага атаб каттагина шеър битганлари ҳам эсимда.

Шукурни саҳнада бир
кўрган киши,
У кеча ухлаши мумкинми,
ахир,—

деб бошланарди ўша шеър.

Шайх ака санъатни жуда яхши кўрарди. Ундаги шу хислат балки театрга етаклаган, биз актёрлар билан доимий мулоқотда бўлишга олиб келгандир. Шайх ака туфайли актёрлик касбимга бўлган муҳаббатим янада ортди, санъат оламига чуқурроқ кириб боришим кучайди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Шайх аканинг машҳур тарихий-қаҳрамонлик пьесаси «Жалолиддин Мангуберди»ни саҳналаштириб, шоир билан ижодий ҳамкорлик қилган эдим.

Бир куни Шайх ака келиб қолдилар. У кишининг бизникига қадам ранжида қилишлари хонадонимизда бамисоли байрам бўларди.

Ҳаммаёқда урушнинг даҳшатли оқибатлари. Шундай пайтда жангда қурол билан жанг қилганидек, адабиёт ва санъат ҳам, биз — актёрлар ҳам жанг қилдик. Шу боисдан Шайх аканинг «Жалолиддин Мангуберди»ни ёзиб саҳнада қўйдириши ҳам ўз навбатида фашизмга қарши ўзига хос жанг эди... Ўша куни Шайх ака айтган гап ҳамон ёдимда: «Шукуржон, халқимизга оз бўлса-да, маънавий мадад бўлсин, деб мозийдан мавзу танлаб, шу драмани ёздим. Жалолиддин Мангуберди ҳақида. Асарни ёзиш давомида ролларни кимлар ўйнашини ҳам ўйладим. Жалолиддин сиз учун». Бу хушхабарни қувона-қувона Усмон ота билан Маннон оғага етказдим. Усмон отанинг топшириғи билан ўша пайтда Ёзувчилар союзининг раиси Ҳамид Олимжон ҳам танишиб чиқиб, маъқуллади! Ўшанда театримизда драмани шоирнинг ўзи ҳаяжон билан ўқиб бергани эсимда, Шайхзодадай шоир, ўтмишимизнинг катта билимдон олими, қомусул аъламнинг театримизда бўлиши артистларимиз учун бамисоли кашфиёт бўлган бўлса, «Жалолиддин Мангуберди» артистларимиз томонидан катта топилмадай қабул қилинди...

Асарни саҳнага қўйишда Шайх ака бевосита иштирок этди. Деярли ҳар куни репетицияга келар, режиссёрнинг деганларига қулоқ солар, айни пайтда бизга, яъни ролларда чиқувчи артистларга маслаҳатлар берар эди. Кўпинча репетициядан кейин Шайх ака билан қайтардим. Йўлда кетар эканмиз, саҳна асарлари қандай бўлиши, савияси, актёрлик маҳорати, тил маданияти ҳақида суҳбатлашардик. Ҳар бир суҳбатда Шайх ака катта санъаткор, машҳур драматург, файласуф, шоир, айни чоқда олижаноб инсон сифатида намоён бўла борарди.

Камтаринлик бўлмаса ҳам бир гапни айтиб ўтай, кишилар ўртасида «Мирзо Улуғбек» ҳақида сўз кетганда Шайх домла: «Мирзо Улуғбек»ни спектакль қилган Шукур Бурҳон!» деган эканлар. Яхши гапнинг ҳам, ёмон гапнинг ҳам қаноти бор, дейишади. Бу гап менга ҳам етиб келди. Шайхзодадек зукко, ҳар гапни минг ўйлаб, чамалаб айтадиган кишининг бу сўзларини ўзим учун бир мажбурият, деб билдим. Мирзо Улуғбек бўлиб саҳнага чиққанимда, кейинча уни кинофильмда ўйнаганимда ҳар гал шу қаҳрамоним учун бутун актёрлик маҳоратимни ишга солдим, шайхона ўйнашга ҳаракат қилдим! Шайх аканинг яна бир асар — Абу Райҳон Беруний ҳақида тарихий шеърий драма ёзаётганидан хабардор эдим. Бир куни: «Шукуржон, Мирзо Улуғбек бўлиб жаҳонни кезиб чиқдингиз, энди бошқа бир аллома — Беруний бўлиб, яна бир бор минг-миллионлаб халқимизнинг, санъат шайдоларини шодон этасиз-да!» деб қолди. Афсуски катта дўстим ва устозим бу асарни тугата олмади. Мен ҳаётда Шайхзода домладан кўп қарздорман. Шайх оғанинг биз санъаткорлар, хусусан, ёш актёрларнинг бетиним изланишлар, меҳнат ва яна меҳнат қилиш, ўз устида мунтазам ишлаш орқалигина маҳорат чўққиларини эгаллаш мумкинлиги ҳақидаги даъвати, тилни эгаллаш, талаффузда эҳтиёткорлик борасидаги фикр-мулоҳазалари, ёниб-куйиши ва ҳоказолар, санъаткор борки, буларнинг бариси буюк бир мактабдир.

«Мақсуд Шайхзода ва Шукур Бурҳон» мавзуининг иккинчи қирраси — шоирнинг Шукур Бурҳон ва умуман актёрлар, театр ва кино, санъат хусусида айтган фикр-мулоҳазалари, амалий фаолияти ва ҳоказолар ҳақида ҳам кўп гапириш мумкин. Камина ҳам устознинг шогирди сифатида уч йиллик аспирантурани ўтаган ва ундан кейинги пайтларида ҳам иш олиб бораётган мавзуимга оид жуда кўп суҳбатини олганимни эслатиб ўтиш жоиздир.

— Бошқа бир театрларимизни ҳеч бир камситмаган, аксинча, уларга чуқур таъзим қилган ҳолда шуни айтмоқчиманки,— деган эди Шайх ака бир суҳбатимизда, — Ҳамза— Шарқда ўзига хос дорилфунун. Ҳа, санъат дорилфунуни, маърифат, маҳорат ва ақл уммони. Эҳ-ҳе, бу театрнинг ўзи, ундаги актёрлар юз йиллар давомида социалистик совет шарқи учун ҳам, уйғонаётган Шарқ театр санъати учун ҳам она театр, ҳам ота маскан, маҳорат дорилфунуни бўлиб қолади.

Артист Шукур Бурҳон, инсон Шукур Бурҳоннинг менга нимаси ёқади? Шукур Бурҳон ўғлининг саҳнада ўзини вазмин тутиши, ўйчан юриши, фикрлаши, гапириши ва ниҳоят образ ичига кириб кетиб саҳнада артист эмас, ўйнаётган қаҳрамони бўлиб кетиши ёқади. Мен Шукуржонни Гамлетда кўрганимда «Гамлет шунақа бўлган бўлса керак» деб ўйлаганман... Улуғбекни ҳам Шукуржонга ўхшаб юрган, гапирган, кишилар билан мулоқотда бўлган, деб билганман. Бу артистнинг залга таъсири, саҳнага таъсири, ён-атрофидаги артистларга таъсири жуда кучли. Ўйнаётган ролингдан таъсирланиш яхши. Аммо томошабинни, ён-атрофингдагиларни ҳайратга сололмасанг, бу иккига бўлинган олманинг бир палласи. Борди-ю, ўзинг таъсирланиб, ўзгаларни ҳам таъсирлантира олсанг, шундай қилиш орқали уларда ҳайрат туйғусини уйғота олсанг, ана шунда мақсадга тўла эришдим, дейишинг мумкин. Шукур Бурҳон — театрда ҳам, ҳаётда ҳам ўзи таъсирланибгина қолмай, ўзгаларни ҳам таъсирлантира оладиган, ҳаяжонлантира оладиган, бир кўрганни ҳайратга солиб ўзига мафтун қилиб қўядиган актёрларимиздандир. Ҳа, Шукур Бурҳон биргина ўзбекларнигина эмас, бутун мамлакатимиз халқларининг бебаҳо топилмаси, туғма санъаткоридир. Оддий касбдаги кишилар орасидан бундай истеъдоднинг етишиб чиқиши, етишиб чиққанда ҳам кўплаб етишиб чиқиши эса, тузумимизнинг улуғвор шарофатидир.

Шукур Бурҳон — имонли, эътиқодли ва фидойи санъаткор эди. Биз адиблар шу каби артистлар, Ҳамза каби театрлардан доимо ўрганиб боришимиз лозим. Улар олдида ҳали кўп қарздормиз...

Мақсуд оғанинг юқоридаги хотираларини оққа кўчирар эканман, унинг Шукур Бурҳон ва бошқа актёрлар, санъаткорлар, шунингдек Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театримиз ҳақидаги гап-сўзларидаги бир фикр мени ҳайратга солди. Эътибор беринг: Шайхзодадек қалам соҳиби: «Театр ва артистлардан ўрганишимиз лозим. Ҳали улардан кўп қарздормиз», дейди. Шукур Бурҳондек санъаткор, «авторлардан қарзим бор» деган гапни айтади. Дарҳақиқат, актёр билан драматург бир-бирига интилса, «мен сендан, сен мендан қарздормиз», деб яшаса, бир-биридан ўрганса ҳақиқий ижод ва камолот учун фойдалидир.

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

Куюнчаклик билан ёзилган

Нодир китоблар тақдири

Маълумки, халқимиз дунёдаги китобга меҳри баланд халқлардан саналади. Китобга бўлган муҳаббат, уни эъзозлаш, ўқишга иштиёқ аждодларимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Ота-боболаримиз машаққатли меҳнат маҳсули бўлган китобларни яратиш, уларни безаш билан чекланиб қолмасдан, балки уни авайлаб асраш, эҳтиёт қилиш борасида ҳам ўрнак кўрсатишган. Китобни ҳатто гард юқмасин дея махсус жойларда, уй тўрида, токчаларда асрашган. Китобнинг устидан ҳатлаш, босиб ўтиш ман қилинган.

Китобда илм бор. Илм эса туганмас куч-қудратга эга. Бундан ташқари ҳар бир қўлёзма ва тошбосма китоб етук санъат намунаси ҳисобланган. Унга ишланган зебу зийнатлар кишиларга эстетик завқ берувчи омил бўлган.

Бугунги кунда жаҳондаги барча улкан музейлардан, энг бой ва машҳур кутубхоналардан жой олган, ўз даврининг кўрки ва фахри, айтиш мумкинки, маълум маънода фойда келтирадиган манбаи ҳисобланган улкан меросимиз нақадар бойлиги билан ҳам машҳурдир. Бу китоблар асосан эски туркий, форсий, арабий тилларда битилган.

Кейинги ўн йиллар мобайнида республикамизда нодир китобларга бўлган муносабат ўзгарди. Уларни тўплаш, илмий истеъмолга киритиш ва халққа етказиш борасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик, Ҳамид Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институтлари муайян ишларни бажармоқдалар. Бироқ бу ҳали етарли эмас.

Хонадонларда юзлаб, минглаб китоблар ўз тақдирини кутиб ётибди. Қисқа муддат ичида Қўлёзмалар институтининг олимлари ўз китоб фондларини 10 минг жилддан оширишди. Бу китобларнинг 2,5 мингдан зиёдроғи аҳолидан сотиб олинган. Ушбу фонднинг ўзиёқ ҳали нодир китобларнинг кўплигидан далолат беради. Бироқ, Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон каби қўшни республикаларни ҳам қўшганда, чет элларга вақти-вақти билан қилинган сафарларни ҳисоблаганда ҳам икки институт олимларининг археографик экспедицияларга чиқишлари билан меросни тўла тўплаш имкониятини яратмайди. Чунки маълум муддатга юборилган бир неча олим қисқа муддат ичида аҳоли қўлидаги китобларни излаб топиш имкониятига эга эмас. Бу қутлуғ вазифани ҳал қилишга кўпроқ кишиларни ва идораларни жалб этиш фурсати етди. Токи аҳоли қўлида сақланиб келаётган китоблар номаълум сабаблар билан йўқ бўлиб кетмасин. Чунки ҳар бир қўлёзма китоб ўз тарихига, яратилиш услубига, хуснихат намунасига эгаки, уларни ўрганмоқ санъатшунослик фанининг галдаги вазифаларидандир.

«Эскича» китобларга диний асар сифатида нотўғри баҳо бериш, маданий меросга вульгарларча қараш даври аллақачон ўтиб кетган. Аммо китоб сақлаб келаётган кишиларда ҳадиксираш, очиғини айтганда, қўрқиш ҳоллари мавжуд. Бунга асосий сабаб турғунлик йилларида «китоби» бор кишиларга қўлланилган жазо бўлса, иккинчидан, ҳали ҳануз Наманган, Марғилон, Қўқон, Самарқанд ва Тошкент каби йирик шаҳарларда сақланиб келаётган хуфёна китоб бозорларининг таъсиридир. Бундай бозорларга ўрнашиб олган китобфурушлар мўмай пул топиш учун фақат диний китобларни кўпайтириб сотиш билан шуғулланиб келмоқдалар.

Йирик шаҳарларда ва область марказларида «эскича» китобларни сотиб оладиган букинистик магазинлар очиш фурсати етди. Ана шундай китоб дўконлари бизнинг республика учун ўта зарур. Бу дўконларни жуда бўлмаганда ўлкани ўрганиш ва адабиёт музейлари қошида, шаҳарлардаги кутубхоналарда ҳам ташкил этса бўлади. Ёки бозорларда алоҳида саҳҳоблик дўконлари ва расталари ташкил этиш ҳам мумкин. Бу хайрли иш аввало хонадонларда чанг босиб, сарғайиб ётган китобларни ёруғ жаҳон юзини кўришга олиб келса, иккинчидан йўқолиб бораётган амалий санъат ҳисобланмиш саҳҳоблик ҳунарининг сақланиб қолишига сабаб бўлади.

Нодир китоблар фан ва маданиятимизнинг бўш ўринларини тўлдиришга хизмат қилсин. Токи минг йиллаб шаклланган ва ривожланган ўзбек китобхонлик анъаналари давом этсин.

Рустам ХОЛМАТОВ,
Муҳаммад АҲМЕДОВ.

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

31 ОКТЯБРЬ—6 НОЯБРЬ

УЛУҒ ОКТЯБРНИ ҚУТЛАБ

Бу ҳафтада пойтахтимиз санъат кошоналари ва кинотеатрларида бўладиган тадбирлар асосан Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 71 йиллигига бағишланган. Бу тадбирларда кўп миллатли совет халқи коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлигида эришилган ютуқлар тараннум этилади.

Тошкент шаҳар кинотеатрларида ушбу санага фильмлар тематик намойишида мамлакатимиз киностудияларида ишланган кўпгина сара бадиий фильмлар қамраб олинган.

«Ташсовет 50 йиллиги» номли кинотеатрда томошабинлар учун «Вера, Надежда, Любовь», «У Қишки Саройни олишда қатнашган эди» фильмлари тайёрлаб қўйилган.

«Чайка» кинотеатрида томошабинлар «Съезд делегати Дмитрий Ульянов», «Олтин билан баробар» каби фильмларни кўрадилар.

Лисунова номидаги кинотеатрда кўрсатиладиган картиналар ҳам коммунистнинг чинакам сиймосини акс эттиришга қаратилган. Бунга «Коммунист» фильми мисол бўла олади. Шу даргоҳда «Ленин... сўнгги подполье» картинаси ҳам намойиш этилади.

«Ленин билан 250 соат», «Паролни икки киши билардилар» каби картиналар ҳам томошабин диққатини жалб этади. Улар «Ватан» кинотеатрида кўрсатилади.

Булардан ташқари репертуарга ҳужжатли фильмлар ҳам киритилган. Улар «Чор самодержавиесига қарши ҳужум», «Ленин ва Крупская», «Ленинские Горьки», «1917 йил. Февраль» каби картиналардир.

ТАРИХИЙ-РЕВОЛЮЦИОН МАВЗУДА

Абул Қосим мадрасасида жойлашган тарихий ва маданий ёдгорликларни пропаганда қилиш уйи Улуғ Октябрь революциясининг 71 йиллигига атаб янги кинолекторий ташкил этди. Унинг машғулотларини ўтказиш учун республика «Билим» жамиятининг лекторлари таклиф қилинган. Машғулотлар программасига «Ўзбекистоннинг архитектура мероси», «Ўзбекистоннинг жанговар шон-шуҳрат ёдгорликлари», «Ўзбекистонда Лениннинг дастлабки лампочкалари», «Тошкент уч революция даврида», «XIX аср охири ва XX аср бошларида Тошкентнинг архитектура ёдгорликлари» каби суҳбатлар киритилган. Шу ҳафтада ҳар куни ўтказиладиган бу суҳбатлар ниҳоясида мавзуга монанд келадиган ҳужжатли фильмлар ҳам кўрсатилади.

ПАХТАКОРЛАРНИ ОЛҚИШЛАБ

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театрининг коллективи республикамизнинг катта «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳисса қўшаётган дала меҳнаткашларининг жасоратини шарафлаб қатор маданий тадбирлар ўтказишга бел боғлаган.

Театр санъаткорларидан бир группаси 4 ноябрь куни Бўка районидаги колхозларнинг пахта усталари ҳузурига меҳмон бўлиб боради. У ерда Ўзбекистон ССР халқ артисти Турғун Азизов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Теша Мўминов, артистлардан Гавҳар Зокирова, Қаҳрамон Абдураҳимов ижодий маҳоратларини намойиш этадилар. Дала меҳнаткашларига «Қутлуғ қон», «Бой ила хизматчи», «Отелло» спектаклларидан парчалар кўрсатилади.

«МУЗАФФАР» — БОЛАЛАР СПЕКТАКЛИ

Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музикали театри коллективи 4 ноябрь куни «Ғалаба» райони пахтакорлари ҳузурида бўлади. У ерда «Хотинимнинг эри», «Тошболта ошиқ», «Олифта» спектаклларидан лавҳалар кўрсатилади.

Театр коллективи пойтахт областининг Калинин райони мактаблари ўқувчилари учун алоҳида маданий хизмат кўрсатишни режалаштирган. Болаларга атаб тайёрланган «Музаффар» спектакли намойиш этилади. Бу саҳна асари 5 — 6 ноябрь кунлари кундузи соат 12 ва 15 да кўрсатилади.

БАЙРАМ СПЕКТАКЛИ

Алишер Навоий номидаги ўзбек Давлат Катта театрининг коллективи Улуғ Октябрнинг 71 йиллигига бағишлаб «Хива ордени» операсини намойиш қилишга ҳозирлик кўрмоқда. Истеъдодли бастакор Рустам Абдуллаев ижодига мансуб бўлган бу саҳна асарида Хоразм меҳнаткашларининг пролетариатнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленинни орден билан мукофотлаши акс эттирилади. Асардаги бош ролни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Турсунбой Ҳусанов ижро этади. Опера 6 ноябрь куни намойиш этилади.

А. ПЎЛАТОВ,
«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Шаҳар байрамга тайёрланмоқда

Тошкентликлар байрам кунлари яқинлашаётганини кўркам шаҳримиз қиёфасида рўй бераётган ўзгаришлардан пайқайдилар: байрам либосини кийган кўчалар, савдо корхоналарининг безатилган витрина ва витражлари, ҳар хил рангдаги чироқлар, газэлектр эълонлар ва рекламалар тантаналар яқинлашаётганидан далолат беради. Савдо корхоналарини, ярмаркаларни, чакана савдо пунктларини байрамга тайёрлаш одатда 1 ноябрга қадар тугалланади. Барча магазинлар савдосида узилишга йўл қўймаслик учун уларнинг зарур товарлар билан таъминланганлиги яна бир бор текширилади. Ана шу мақсадда савдо Бош бошқармаси савдо корхоналарида байрам дастурхони учун озиқ-овқат товарлари комплектланишини, совға термаларининг қадоқланиши ва ўраб-жойланишини ташкил этади.

5 ВА 6 НОЯБРЬ КУНЛАРИ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАГАЗИНЛАРИ СОАТ 24 ГА ҚАДАР, ҚОЛГАН МАГАЗИНЛАР СОАТ 22 ГА ҚАДАР ИШЛАЙДИ.

7 ва 8 ноябрь кунлари нон ва озиқ-овқат магазинларининг иши одатдаги тартибда ташкил этилади.

7 ноябрь куни оммавий сайллар ўтадиган ерларда кенг савдо хизмати йўлга қўйилади: чанқовбосди ичимликлар, музқаймоқ, қандолатчилик маҳсулотлари билан савдо қилувчи турғун ва кўчма буфетлар, дўконлар ва киосклар ишлайди, кичкинтойлар учун шарлар, байроқчалар, ўйинчоқлар савдоси ташкил этилади.

7 ноябрь куни 32 автомашинада ташкил этилган буфетлар шаҳарнинг барча районларини кезиб, намойишчилар колонналарига хизмат кўрсатади.

Савдо Бош бошқармаси байрам кунлари тошкентликларни шаҳарнинг қуйидаги савдо корхоналарига таклиф қилади: Марказий универсал магазинига, Бош универсал магазинига, Фрунзе савдо марказига, «Ташхозторг» ва «Ташкультторг» магазинларига, «Болалар дунёси» чакана савдо фирмаси магазинларига, «Ташгалантерейторг» ва «Тошкент» савдо фирмаси магазинларига, шунингдек, қуйидаги адресларда янги очилган магазинларга:

Ҳамза райпишчеторги ва «Болалар дунёси» чакана савдо фирмасининг Лисунов кўчасидаги «Полёт» магазинига;

Октябрь райпишчеторгининг Калинин массивида очилган янги озиқ-овқат магазинига;

«Ташхозторг»нинг Чорсу массивидаги «Мебеллар уйи» магазинига;

«Ташхозторг»нинг Қорақамиш массивидаги «Мебеллар уйи» магазинига;

4-Қорасув массивидаги савдо комплексига («Ташобувьторг», «Таштекстильшвейторг» ва Куйбишев райпишчеторгига қарашли).

САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ ШАҲАРДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ 11 ТА НАВБАТЧИ МАГАЗИН ИШЛАБ ТУРГАНИНИ ЭСЛАТАДИ.

СОАТ 7 ДАН 24.00 ГАЧА ИШЛОВЧИ МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

2-магазин — Вокзалолди майдони.
20-магазин — Жанубий вокзал;
2-магазин — Спутник кўчаси, 6;
8-магазин — Навоий кўчаси;
41-магазин — Бобожонов кўчаси;
50-магазин — Юнусобод массиви;
19-магазин — Юнусобод массиви, 13-квартал;
41-магазин — Боткин кўчаси;
22-магазин — Строительная кўчаси;
22-магазин — Уйғур кўчаси;
5-магазин бўлими — Фарҳод кўчаси, 13-квартал;
70-магазин — Красновосточная кўчаси.

ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ ВА НОН БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ 8 МАГАЗИН КУНУ ТУН ИШЛАЙДИ, УЛАРНИНГ АДРЕСИ:

2-магазин — Шота Руставели кўчаси, 54;
18-магазин — Гулсанам кўчаси, ТТЗ қаршисида;
38-магазин — Шевченко кўчаси, 2;
65-магазин — Юнусобод массиви, 19-квартал;
75-магазин — Гагарин кўчаси, 66;
94-магазин — Шофайзи кўчаси (Октябрь райони);
38-магазин — Б. Хмельницкий кўчаси;
30-магазин — метронинг «Собир Раҳимов» станцияси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

Шодиёна кунлари

Шодиёна байрам яқинлашмоқда. Анъанага кўра ана шундай кунларда оила аъзолари бир ерга жамланадилар. Баъзилар фарзандларини циркка, боғга олиб боришни режалаштиришади. Бошқалар эса меҳмонга боришни ёки меҳмонларни қабул қилишни мўлжаллайди. Яна бошқалар байрам оқшомини ресторанда, дўстлар даврасида ўтказишни маъқул кўришади. Байрам кунлари айниқса хотин-қизларнинг ташвиши кўпаяди. Ваҳоланки, улар ҳам ҳордиқ чиқаришни, кўркам ва соҳибжамол кўринишни орзу қилишади. Шунинг учун уларга қозон-товоқ билан машғул бўлмасликни маслаҳат берамиз. Реклама уларга умумий овқатланиш Бош бошқармаси ва Тошкент ресторанлар трести корхоналарининг хизматидан фойдаланишни тавсия этади.

2 ноябрдан 6 ноябргача ҳар куни 12 дан 16 га қадар масаллиқларнинг, сабзавот, балиқ, парранда гўштидан тайёрланган пазандалик маҳсулотларининг, қандолатчилик ва хамир маҳсулотларининг, ҳар хил хамирларнинг район савдо-кўргазмаси ўтказилади.

САВДО-КЎРГАЗМАЛАР ҚУЙИДАГИ ЖОЙЛАРДА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ:

Куйбишев районида — «Саёҳат» меҳмонхонаси олдидаги майдонда;

Октябрь районида — Бош универсал магазини олдидаги майдонда;

Фрунзе районида — Шота Руставели кўчасида;

Ленин районида — Темирйўлчилар маданият саройи олдидаги майдонда;

Чилонзор районида — «Чилонзор» марказий универсал магазини олдидаги майдонда;

Ҳамза районида — «Шарқ юлдузи» клуби олдидаги майдонда;

Собир Раҳимов районида — Қорақамиш массивидаги бозорда;

Акмал Икромов районида — «Шуҳрат» магазини олдидаги майдонда.

Диққат!

ФАҚАТ ИККИ КУН!

«Табиат» кооперативи

ШАҲАР ТАБИАТНИ ҚЎРИҚЛАШ ЖАМИЯТИ ИЛЬИЧ НОМЛИ ПИОНЕРЛАР УЙИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИНИНГ ДАМ ОЛИШ ЗОНАСИ

МУШУКЛАР ВИСТАВКА-КОНКУРСИНИ ЎТКАЗАДИ

Конкурсда қатнашиш учун 3 кун муддат ичида мушукларига яшаш жойларидаги ветеринария-даволаш муассасасининг справкасини олган барча ҳоҳловчилар таклиф қилинади.

МУШУКЛАР 5 НОЯБРЬ СОАТ 10.00 ДАН БОШЛАБ РЎЙХАТГА ОЛИНАДИ.

Конкурс ғолиблари пул мукофотлари ва қимматли совғалар билан тақдирланадилар.

ФОРСИЙ МУШУКЛАРИ БЎЛГАН МОСКВАЛИК МЕҲМОНЛАР КОНКУРСДАН ТАШҚАРИ ИШТИРОК ЭТАДИ.

БИЛЕТЛАР БАҲОСИ: 10 ёшгача бўлган болалар учун — 50 тийин, 10 ёшдан катта бўлган болалар ва катталар учун — 1 сўм.

Билетларни ЎзССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси дам олиш зонасининг дирекциясидан олдиндан сотиб олиш мумкин.

ВИСТАВКА-КОНКУРС — 5 ноябрь соат 14.00 дан бошлаб 18.00 гача давом этади.

6 ноябрда соат 10.00 дан 15.00 гача давом этади, сўнгра ғолиблар мукофотланиб, концерт қўйиб берилади.

Справкалар учун телефон: 24-09-27.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Кадишев ва «Партия XXIII съезди» кўчалари чорраҳасида водопровод қувурлари ётқизилиши муносабати билан

2 НОЯБРДАН 5 НОЯБРГАЧА

барча турдаги транспорт ҳаракати

ТЎХТАТИЛАДИ

Маршрут автобусларининг ҳаракати метронинг «Чкалов» станцияси томонидан бир йўналишда Майна Ҳасанова, Фонвизин, Лисунов кўчалари ва у ёғига маршрут бўйича ташкил этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча турдаги шаҳар пассажир транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Давлат Кинолаштириш комитетининг

РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: 700043, Тошкент шаҳри, К. Ерматов кўчаси, 14-уй.

Ташкилотлар ва корхоналарнинг раҳбарлари диққатига!

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади.

Бизнинг адрес: 700027, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 16-уй. Телефонлар: 33-90-33, 33-60-35, 33-51-80, 33-61-06.

Ю. А. Гагарин номидаги Тўқимачилар саройи ҳузуридаги

кўп профилли «Энтузиаст» КООПЕРАТИВИ

прораблар, қурилиш бўйича бригадирларни;

асосий иш вақтидан бўш пайтда, шунингдек доимий ишлаш учун аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш юзасидан шахсий транспорт эгаларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Бир ойда топшириладиган пул миқдори — 40 сўм.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 45-уй. Телефон: 53-36-65.

«Лаззат-1» кооперативининг йўқолган

ШТАМПИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Узспецстрой» трестининг йўқолган

БУРЧАКЛИ ШТАМПИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

К. Ёрматов номидаги «Ўзбекфильм» киностудиясининг

МУЛЬТИПЛИКАЦИОН ФИЛЬМЛАР БИРЛАШМАСИ

бадиий графика, тасвирий санъат, қўғирчоқлар ясаш ихтисосликлари бўйича

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда махсус маълумотга эга бўлмаган кишилар ҳам қатнаша оладилар.

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 ДЕКАБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор кўчаси, 1-уй. Телефон 45-29-63.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг маҳаллий саноат бошқармасига қарашли

Тошкент чарм-галантерея буюмлари фабрикаси

1 ноябрдан бошлаб

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг

Тошкент «Шарқ» чарм-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси

ДЕБ НОМЛАНАДИ

Театр

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/X да **Ёшликда берган кўнгил,** 2/XI да **Акаука совчилар,** 3/XI да **Олифта.**

Кино

31 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Нукус — «МАЮРИ» (18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги—«СЎЗЛАШУВ» (18.30, 20.45).

Москва — «ТАҚИҚЛАНГАН ЗОНА» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

Ватан — «МАЮРИ» (18.30, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли «КУЛРАНГ СИЧҚОН» (жуфт соатларда).

Чайка — «МАЮРИ» (18.30, 21.00).

1 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ҚОРА КЎЗЛАР (11.30, 16, 18.30, 20.45);

«СЕВГИ АФСОНАСИ» (ўзбек тилида, 12, 14.30, 17, 19.30).

Нукус — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «СЎЗЛАШУВ» (11, 13.30, 16, 18.30).

Москва — «ТАҚИҚЛАНГАН ЗОНА» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

Ватан — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «КУЛРАНГ СИЧҚОН» (жуфт соатларда).

Чайка — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — **44-39-51.**
Чайка — 77-06-20.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — **78-47-25.**
Қозоғистон — 35-24-92.
Москва —68-68-81.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг хайрлашув гастроллари** — 31/X да 18.00 да; 2, 3, 4/XI да 19.30 да.

«Чархпалак» кафеси таклиф қилади

МУЗҚАЙМОҚ БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ АНА ШУ ЯНГИ КАФЕ

1 НОЯБРЬ КУНИ

(Жуковский ва Пушкин кўчаларининг бурчагида, консерваториянинг қаршисида)

ОЧИЛАДИ

Бу ерда сиз шинам вазиятда дўстларингиз билан бафуржа дам олишингиз, фарзандларингизни ширинликлар, музқаймоқ билан меҳмон қилишингиз, музика тинглашингиз мумкин.

Кафе музқаймоқ, чанқовбосди ичимликлар, шарбатлар, ширинликлар, қаҳва билан савдо қилади.

«ЧАРХПАЛАК» кафесининг иш вақтлари соат 11 дан 20.00 гача.

Танаффус — соат 16 дан 17 гача.

Кафе дам олиш кунларисиз ишлайди.

КУЙБИШЕВ РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИ (телефон: 67-75-13).

Буюртмалар қабул қилинмоқда

«ЗАРАФШОН», «ТОШКЕНТ», «БАҲОР», «РОССИЯ», «ФЕСТИВАЛЬ», «ЛЕНИНГРАД», «ДИЛБАР» РЕСТОРАНЛАРИДА БАЙРАМ ТАОМЛАРИ ТОРТИЛАДИГАН ОИЛАВИЙ ТУШЛИҚЛАРНИ ЎТКАЗИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

6, 7, 8 НОЯБРЬ КУНЛАРИ БАРЧА РЕСТОРАН ВА КАФЕЛАРНИНГ ИШ ВАҚТИ ТУНГИ СОАТ 1 ГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ.

4 НОЯБРЬ КУНИ СОАТ 12 ДАН **А. Навоий номидаги театр олдидаги майдонда пазандалик маҳсулотлари, гўшт, балиқ ва парранда гўштидан тайёрланган масаллиқлар, палов ва суюқ овқат учун термаларнинг шаҳар савдо-кўргазмаси ўтади. УЛАРНИ ТОШКЕНТ КАФЕ ВА РЕСТОРАНЛАРИ ТАЙЁРЛАШАДИ.**

Тошкент ресторанлар тресті эътиборингизни байрам арафаси кунлари кулинария магазинларининг иш вақти соат 22 га қадар узайтирилганига, 7 ва 8 ноябрь кунлари улар одатдаги тартибда — соат 20 гача ишлашига жалб этади. Байрам арафаси кунлари кулинария магазинларида товарлар ассортименти бирмунча кенгаяди, уларда турли масаллиқлар, хамир ва қандолатчилик маҳсулотлари бўлади. Чиройли безатилган, тайёрлаш учун ортиқча вақт талаб қилмайдиган пазандалик маҳсулотлари уй бекаларига албатта маъқул бўлади.

ШУНИНГ УЧУН РЕСТОРАНЛАР ҲУЗУРИДАГИ ҚУЙИДАГИ КУЛИНАРИЯ МАГАЗИНЛАРИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ:

«БАҲОР» ресторани ҳузуридаги магазинга—Куйбишев кўчаси, 8;

«ГУЛИСТОН» ресторани ҳузуридаги магазинга, — Калинин номидаги майдон;

«ДЎСТЛИК» ресторани ҳузуридаги магазинга — Энгельс кўчаси;

«ЗАРАФШОН» ресторани ҳузуридаги магазинга — Ленинград кўчаси;

«ТОШКЕНТ» ресторани ҳузуридаги магазинга — Ленин кўчаси, 50;

«ЧИЛОНЗОР» ресторани ҳузуридаги магазинга — Чилонзор кўчаси;

шунингдек, 2-КАФЕ ҲУЗУРИДАГИ МАГАЗИНГА Халқлар дўстлиги майдони.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ БОШ БОШҚАРМАСИ, телефон 33-11-22.

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИ, ТЕЛЕФОН: 55-79-49.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 14190 Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 9236. Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10